

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Posreduje: do 30 peti a 2 D, do 100 vrsi 2D 50 p, večji inserati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji deseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej, — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za izvozništvo 420 D

Upravitelstvo: Knažlova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knažlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Postnina plačana v gotovini.

Sprava med radikali

Značilno je za naše razmere, da se piti ena notranjepolitična borba, ki se razvija v naši državi, ne razvije preko neke določene meje, marveč se nenadoma, ko bi človek v normalnih slušajih pričakoval viška in, kar je pred vsem drugim, nekega zaključka s pozitivnimi ali negativnimi rezultati za eno stranko, konča z nekakim sporazumom, ki spremeni ljute nasprotnike kar preko noči zopet v najboljše prijatelje.

Te vrste igre, — ne moremo jih drugač imenovati — so postale specijaliteta pred vsem v radičevski in radikalni stranki. Radičevci so se med seboj sprli že ponovno, izvršili secesije in se nenadoma, ko je publika najbolj napeto pričakovala razkola stranke, zopet poravnali v splošnem sporazumu in prijateljstvu. Prav tako se od časa do časa razpro radikali v celoti z radičevci; kriza sledi krizi, občinstvo pričakuje, da se odprta srdita borba med obema strankama, — ne, nenadoma naznani vest iz Beograda, da krize sploh ni in da sta obe stranki najboljše prijatelji.

Med radikali je bilo pred dobrega pol leta postalo silno burno. V dvo-boju, ki se je razvil med starim Pašičem in Ljubo Jovanovičem, je bilo sprva videti, da bo sledilo obema voditeljema večje število poslancev in da pomeni spor pričetek odločilne borbe za sanacijo v stranki sami, kakor tudi v vsej državni upravi. Niti tega se ni zgodilo; Ljuba Jovanovič je sicer moral iz Beograda, toda borba med voditeljema se ni izvedla do kraja in da je Nikola Pašić moral z vodilnega mesta v vladi, zato imajo zasluge drugi faktori, ne pa jovanovičevci.

Iz te borbe, ki pa se ni dobojevala do konca, se je razvila borba enega dela stranke zoper starega Pašiča in njegove najožje pristaje. Borba pa se je vršila ves čas za kulisami in nič se ni moglo videti, kdo stoji vse na tej in kdo na oni strani. Po Pašičevem povratku iz inozemstva in Dalmacije v Beograd se je splošno pričakovalo, da se prične odločilni boj za premoč v stranki. Ne, nikakor ne; saj to ni v stilu naše notranje politike. Stari Baja je prišel v Beograd, študiral situacijo, sondiral teren, zbiral informacije... toda te priprave za bitko so se vršile čudovito počasi. In naposled namesto divjega bojneža vriska so prispeli iz Beograda milobni glasovi spravnih govorov, ki so spremljali veliko spravno večerjo...

To je naša politika. To je hkrati naša nesreča; iz nje izvira politična stagnacija, splošna negotovost in kompromisnost, skretka vse, kar nasprotuje napredku.

Danes smo že preko prve povojne dobe in dandanes se more v notranji politiki poskusiti že marsikaj, kar bi bilo še pred malo leti nemogoče, nevarno za državo. Danes je že čas, da se predvorne politične osebnosti in stranke umaknejo iz ospredja, je čas, da se nova politična stremjenja uveljavijo energično in brezobzirno, da se vse, kar je zastarelo, zaostalega, vrže tja, kamor spada, prosta pot pa se napravi za nove ideje, nove metode.

Zborovanje SDS na Viču

se bo vršilo

Jutri v nedeljo, dne 21. nov. ob 9.30 dop. v Sokolskem domu

Poročata nar. poslanec dr. LJUDEVIT PIVKO in bivši minister dr. AL. KRAMER

Krajevna organizacija SDS na Viču

ŽENITVENI NAČRTI NA ITALIJANSKEM DVORU

— Rim, 20. novembra. V tukajšnjih službenih krogih zanika vest o zaroki italijanskega prestolonaslednika z rumunsko princezino Ileano. Kakor zatrjujejo, je bila prvotno res predvidena ta ženitev, a se je pozneje opustila, ker princezna Ileana ni katoliške vere. Službeni krogi smatrajo, da bi bilo umestnejše, da se princ Umberto oženi s špansko ali belgijsko princezino.

EPOHALNA IZNAJDBA V ŽELEZNI INDUSTRIJI

— Berlin, 20. nov. Berlinski „Achtuhr Abendblatt“ poroča, da je nemška industrija dala patentirati novo iznajdbo najdalje kosečnejše važnosti. Nekemu učenjaku je namreč uspelo, da pretvori s pomočjo kemičnih procesov železo v jeklo, ki je mnogo trše, toda bolj elastično kot po dosedanjih načinah zvarjeno jeklo. Prvi poskusi s to novo iznajdbo so se vršili v anilinskih tvornicah v Badenu. Novo jeklo bo znatno cenejše kot jeklo, ki je sedaj na trgu.

Tromesečni odmor za vlado

Pomen razpisa oblastnih volitev in sporazuma v radikalni stranki. — Po sprejemu budžeta naj se prične splošni obračun. Zatisje v parlamentu.

— Beograd, 20. novembra. Danes dopoldne je anketni odbor pretresal svetovetno interpelacijo Radičevih poslancev proti bivšemu ministru za šume in rudnike dr. Nikiću. Zakonodajni odbor je nadaljeval načelno debato o zakonskem načrtu glede centralne uprave. Ostali odbori kakor tudi Narodna skupščina je danes mirovala. V Narodni skupščini je nastopilo popolno mrtvilo. Ker so seje odložene do torka, je večina poslancev že včeraj odpovala v svoje volilne okraje.

V predsedništvu vlade je bila opažena krajša konferenca radikalnih ministrov. Doznava se, da je sredi obiskal bivši prometni minister dr. Velizar Janković ministra dvorane Dragotina Jankovića ter ostal pri njem eno uro. Razširjene so vesti, da je Velizar Janković telefonskim putem zaprosil kralja, da sprejme v avdijenci Nikolo Pašiča.

Poslanci, kar jih je še ostalo v Beogradu, in drugi politični krogi še vedno živahno razpravljajo o premirju med radikali in o razpisu oblastnih volitev. Smatra se, da sta oba dogodka v medsebojni zvezi. Vlada je razpisala volitve predvsem radi tega, da odvrne pozornost političnih strank in dobi tako časa za sprejem proračuna v parlamentu in za mirno razčiščenje situacije. Sporazum med radikali pa je bil potreben tudi radi tega, da stranka ne bo šla v volitve preveč razcepljena, ker bi sicer opozicija zelo napredovala.

Vlada je sedaj gotova, da bo imela do konca januarja mir in da bo lahko izvedla v skupščini zakone, ki jih javnost, a tudi drugi ustavni faktor nujno zahtevata. Ko bo sprejet še proračun, bo potem časa in prilike dovolj, da se prične splošno obračunavanje med strankami in frakcijami.

Razprava o zakonu o centralni upravi

Glavna hiba zakonskega načrta je, da ne omogoča decentralizacije, ampak vztraja na sedanjem škodljivem centralizmu. — Opozicija bo vladni predlog odločno pobijala.

— Beograd, 20. novembra. Danes dopoldne se je nadaljevala v zakonodajnem odboru debata povodom zakonskega načrta o centralni upravi. Govorili so posl. dr. Behmen, Moskovljevič, dr. Drljevič, dr. Gosar.

Dr. Behmen (musliman) je izjavil, da je iskati glavni vzrok sedanje gospodarske krize v slabi državni upravi. Ko je bil Stepan Radič v opoziciji, so prihajali na njegove shode tisoči in tisoči, sedaj, ko zagovarja vlado, pa pride komaj par sto ljudi in še ti večinoma zato, da se ob Radičevem govoru nasmejejo. Predlog o centralni upravi, ki naj bi prinesel ozdravitev, pa je vseskozi pomanjkljiv, ker ne proži nobene garancije, da bo po njegovem sprejetju postala državna uprava boljša in cenejša. Vlada namerava reducirati samo naslove raznih uradov, ker bodo ministrstva, ki se ostanjejo, prevzela vse osebe ukiniteljnih ministrstev. Dr. Behmen meni, naj se popolnoma ukine ministrstvo ver, ki je nepotrebno. To predlaga iz prepričanja, dasi se mu vedno očit, da je član izrazito verske stranke. Nato navaja, kako je minister financ dr. Perić ukinil mesti dveh direktorjev, ne da bi odpravil tudi dotična odeljena. Za sklepanje trgovskih pogodb imamo dva velika urada v zunanjem in v trgovinskem ministrstvu, dočim bi eno samo odeljenje v polni meri doščalo.

Posl. Moskovljevič (zemljoradnik) je kritiziral v daljšem govoru vladni načrt ter predlagal, naj bi se ukinilo ministrstvo notranjih del, ki da je popolnoma nepotrebno. To ministrstvo si je v teku zadnjih let na-

grabilo celo vrsto poslov in kompetenc, ki pripadajo skoro vsem ministrstvom, tako da je danes ministrstvo notranjih zadev prava vlada. Celo skrb za javno varnost in red bi se lahko prepuštila samoupravi.

Posl. Drljevič (ermogorski federalist) je kritiziral predlog vlade s stališča federalizma. Vsa nesreča naše države izhaja iz tega, ker je ustave polovičarska in ker vsebuje razna protislovja, tako da je tudi novi zakonski načrt polu protisloven. Ko bi imele naše oblasti samouprave federalistične kompetence, bi danes razpolagali s 33 velikimi župani — državniki. Tako pa imamo danes 33 policajev.

Dr. Gosar (SLS) je kritiziral predlog s posebnega stališča SLS. Po njegovem govoru je bila seja zakonodajnega odbora zaključena. Prihodnja seja se vrši v sredo popoldne ob 16.

— Beograd, 20. novembra. Debata o načrtu centralne uprave, ki se je nadaljevala danes dopoldne v zakonodajnem odboru, je bila otvorena na včerajšnji popoldanski seji z 2 velikima govoroma posl. J. Demetroviča in dr. V. Marinkovića. Oba sta z dolgimi in temeljitimi izjavami opozorila na potrebo uprave decentralizacije, ki jo predvideva ustava. Brez administrativne decentralizacije se ne more razviti narodno in državno edinstvo. Iz obeh govorov je izhajalo, da bo opozicija z vsoto ostro postopala vladni načrt o centralni upravi, ker ne uvaža decentralizacije kakor jo predvideva vidovdanska ustava.

Mobilizacija v Turčiji?

— Sofija, 20. novembra. Po vesteh, ki so prispjele iz Carigrada, je angorška vlada popoldne proglasila splošno mobilizacijo. Vsi vojni obvezanci od 20. do 45. leta se morajo tekom 45 ur javiti pri vojni vojaških enotah. Turška vlada opravičuje mobilizacijo s tem, da se bodo vršile velike vojaške vežbe. Obenem kategorično demantira vesti, da je mobilizacija v zvezi z zadnjim sestankom med Čičerinom in Rudzi begom v Odesi.

Rabindranath Tagore v Sofiji

Iz Beograda, kjer so mu priredili zenski zelo mučen sprejem, je odpotoval slavni indijski filozof v Sofijo. Bolgarski menda še nimajo zensitistov in so zato sprejeli velikega indijskega misleca zelo svečano. Jugoslovenske oblasti so dovolile Tagoreju prehod čez mejo brez običajnih formalnosti. Tagore je prispel v Caribrod v sredo dopoldne. Tu ga je sprejela deputacija sofijskih novinarjev, ki so jim naše oblasti dovolile prehod čez mejo brez potnih listov. Deputacija je vodil predsednik bolgarskega novinarskega Udruženja Kazanov. Tagoreja spremljajo povsod kakor znano njegov sin, sinova, varuh in indijski profesor Mihalanohis s soprogom. Bolgarski novinarji so izročili odličnim gostom šope iz belih krizantem. Tagore se je zahvalil za pozdrave, na kar je stopil s spremstvom v ministerski vagon in se odpeljal v Sofijo.

V Sofiji so ga sprejeli v Domu umetnosti in tiska. V sredo zvečer je predaval v Svobodnem gledališču o sodobni kulturi. V Sofiji je ostal do četrtega zvečer, nakar se je odpeljal preko Madžarske in Poljske v sovjetsko Rusijo. Boljševiki so ga povabili kljub temu, da je znan kot načelni sovražnik njihovih metod.

Princ Karol izgubil pravdo

Pred pariškim mestnim sodiščem je prišla v sredo senzacionalna razprava o tožbi, ki jo je proti bivšemu rumunskemu prestolonasledniku princu Karlu vložila njegova prva žena Zizi Lambrino. Dama je zamen prosila princa, naj ji mirnim putem izplača svoto, ki je potrebna za vzgojo njunega sina Mirsa, ki se nahaja v aristokratskem pariškem zavodu. Zahtevi ge. Lambrino se je pridružil tudi lastnik zavoda. Oba navajata, da je bil zakon med go. Lambrino in princem sklenjen po vseh predpisih in da to ni mored morganatični zakon. Princa je branil najboljši pariški odvetnik in francoski delegat v Društvu narodov Paul Boncourt. Boncourt je navajal, da je bil zakon razveljavljen od rumunskih sodišč. Lambrinova zahteva 10 milijonov, zagovornik princa pa stoji na stališču, da princ ni dolžan plačati te svote, ker Lambrinova radi razporeke ni utrpela nobene škode.

Razprava, ki je vzbujala po vsej Evropi veliko senzacijo, je trajala dva dni. Po večernem posvetoivanju je sodišče izreklo, da smatra princen zakon za gospo Lambrino v smislu francoskih postav za veljaven in da je torej princ dolžan skrbeti za ženo in otroka. Izjavilo je tudi, da je zahteva po 10 milijonih z ozirom na položaj in finančno stanje princa upravičena in utemeljena.

AMNESTIJA OFICIRJEV V ŠPANJI

— Madrid, 20. novembra. Kralj je podpisal ukaz, s katerim dovoljuje vsem artiljerijskim oficirjem, da se povrnejo v službo, ako vložijo v roku 10 dni tozadevne prošnje.

Rusija dela na zblížanje z Jugoslavijo

Sovjetski listi izražajo željo za obnovitvijo nekdanjih bratskih odnosajev. — Rusija mora zopet zavzeti staro vodilno mesto v balkanski politiki. — Naša vlada zblížanju ne nasprotuje.

— Beograd, 20. oktobra. Sovjetski listi so v zadnjem času priobčili več člankov, v katerih zagovarjajo zblížanje med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. »Izvestija« objavljajo uvodnik, v katerem pozivajo jugoslovenski narod, naj se približa sovjetski Rusiji in naj vzpostavi prejšnje bratske odnose, ki so obstojali med ruskim in jugoslovenskim narodom. Zlasti sovjetsko poslanstvo na Dunaju si na vso moč prizadeva, da bi pridobilo sovjetske oblasti v Moskvi za čimprejšnjo pri-

bliževalno akcijo napram Jugoslaviji, ker smatra, da mora sovjetska Rusija v bližnji bodočnosti vendar le zavzeti kako stališče na Balkanu ter vzpostaviti, četudi zaenkrat v zmanjšanem obsegu, vpliv nekdanje carske Rusije.

Naši krogi niso nasprotni tej zblíževalni akciji in so pripravljeni jo pod gotovimi pogoji pozdraviti, zahtevajo pa, da boljševiki opuste komunistično rovarjenje v Jugoslaviji in sosednih državah.

Madžarski duhovniki ne smejo kandidirati

Zanimiv sklep madžarske škofovske konference. — Duhovniki smejo kandidirati le z izrecnim dovoljenjem svojih škofov. — Vlada vodi volilno borbo z vsem nasiljem.

— Budimpešta, 20. novembra. Madžarski škofje so se sestali povodom razpisa volitev na konferenco, na kateri je bil sprejet zelo zanimiv sklep. Po dolgi debati so namreč škofje sklenili, da bodo duhovnikom omejili delovanje na političnem polju. Nekateri škofje so bili za to, da se duhovnikom prepove sploh vsako javno nastopanje v politiki, končno pa je obveljal predlog budimpeštanskega škofa, da morajo duhovniki pred kandidiranjem prositi za dovoljenje svojega škofa. Brez tega odobrenja ne sme kandidirati noben duhovnik. Kdor kljub temu to stori, se smatra, da je izstopil iz duhovniškega stanu.

Sklep škofovske konference je vzbudil v madžarskih političnih krogih veliko senzacijo, obenem pa tudi zadovoljstvo, ker so se mnogi duhovniki v zadnjem času preveč vpletali v politiko. Samo na vladni listi je najavilo kandidature 25 duhovnikov, ki bodo morali sedaj večinoma odstopiti v veliko zadovoljstvo prosvetnih kandidatov.

Budimpeštanski parlament je z vladno večino sprejel spremembo ustave in uvedel zopet dvodomno parlamentarno zastopstvo. Dosejel je imela Madžarska, kakor večina držav v srednji in južni Evropi, le eno narodno zastopstvo, narodno skupščino, odslej bo imela poleg poslanske zbornice še senat.

Takoj po zakonodajni senata je bil parlament razpuščen; volitve se bodo vršile že

sredi decembra, seveda še vedno po dosedanjem volilnem sistemu, ki je poleg italijanskega najbolj nasilen in najbolj reakcionaren v cel Evropi. Zato je vlada gotova, da bo dobila zopet ogromno večino, zlasti še, ker gre opozicija v volilni boj raztrgana na cel tucat strank in frakcij. Kljub temu so vladni organi začeli operirati že tudi z grožnjami in nasiljem. Opozicijskim kandidatom prepovedujejo shode, njihove agitatorje šikanirajo in zapirajo, njihove liste pa plenijo. Ker so volitve razen v večjih mestih še javne, je umevno, da po deželi opozicija ne bo dobila skoro nič glasov.

Gornja zbornica, kakor se uradno imenuje volilni senat, bo sestavljena deloma iz virilistov (3 nadvojvode, škofi, magnati itd.), deloma iz odposlancev raznih prosvetnih, stanovskih in gospodarskih korporacij, deloma pa iz članov, ki jih imenuje vlada. Kolikor bodo potrebne volitve, se bodo vršile v prvi polovici januarja. Obe novi zbornici se sestanejo 25. januarja.

— Budimpešta, 20. novembra. Agitacija na Madžarskem za parlamentarne volitve je v polnem razmahu. V Budimpešti bodo kandidirali šefi vseh strank. Vladni blok bo šel v volitve s tremi listami. Izvoljenih bo 245 poslancev, od tega števila 46 s tajnim in 199 z javnim glasovanjem. Povsod iz province poročajo o velikih nasiljih vladnih organov proti opozicijskim strankam.

Iz ljubljanske kronike

Pred policijskim komisarijem je danes dopoldne stal mlad veseljaček Karl. Poplaval je v baru na Poljanski cesti. Napravil je zapitka 45 Din, a plačati ni mogel, ker je bil suh, kredita zamočal pa tudi ni bil. Zaprl so ga in je noč prebil v zaporu.

Tam na Selu so prav razdrapane družinske razmere. Mnogo je koruznikov in tudi ločenih parov. Mlada žena Marička je zapustila svojega moža. S svojo prijateljico pa je možu pobrala razno posteljno perilo v vrednosti 900 Din.

Na glavnem kolodvoru siromašni sloji pobirajo premog, drugi pa so mnenja, da ga krajejo. Tupatam ponoči napravijo organi železniške policije racijo in vlove kakšnega siromaka. Včeraj so prišli nekega Matijo, ki je nabral za 20 Din premoga. Moral se bo zagovarjati pred okrajnim sodnikom na št. 28.

Elegantni Pavle je kupil pri Polonici M. cigarete. Ponudil ji je 100dinarski bankovec, ona mu je dala nazaj, toda Pavle je ba je po pomoči vzel kovače in metuška.

Ponočniki in pijanci tudi nocoj niso mirovali. Tam pri Sv. Jakobu neke sta se dva ponočnjaka prepirala. Mimo je prijel vesel razpoložen vitki Vavclav. Stopil je med nju, gromko vpil: »Jaz sem policijski detektiv! Gospoda mir!« Pred hipom se nasprotnika sta se oba Jakobu združila v skupno fronto in začela z besedami bombardirati »detektiva«. Vsi so ova-denj sedaj radi kaljenja nočnega miru. »Detektiv« Vavclav je celo moral korakati na policijo, kjer so ga po izvršenem legitimiranju zopet izpustili.

V skupno celico policijskih zaporov justične palače so včeraj nagnali kar sedem izbranih ženščin. Bile so med njimi lepote, pa tudi starejše postopalkice. Tu sta se srečali tudi dve veliki nasprotnici. Marička in Gabriella, ki nosi prav lep moderen klobuček. Napetost med obema deklicama je narasčala od trenutka do trenutka in končno se prišlo do izbruha. Marička in Gabriella sta se začeli obkladati z različnimi nečednimi priimki. Frčale so sem in tja psovke: »Izdajalka! Preskale! Končno so

stražniki napravili mir in bojovito Maričko, ki je hotela Gabriellco razpraskati, spravili v samotno celico. Preprij je nastal seveda radi ljubčka, ki bi ga hoteli obe imeti.

NOVI ŠPANSKI POSLANIK V BEOGRADU

— Beograd, 20. novembra. Semkaj je prispel novoimenovani španski poslanik grof Torihos, ki je danes dopoldne obiskal pomočnika ministra zunanjih del Jovo Markovića. Novi poslanik bo sprejet v avdijenci, čim se vrne kralj v Beograd.

VOJAŠKA VSTAJA V NIKARAGUI

— Newyork, 19. novembra. V Nikaragui so izbruhnili krvavi nemiri. Vojska je prisilila vlado, da je odstopila. Mornarica ne sledi vojski in je zato pričakovati novih pobojev. Mehikanski listi trde, da so te nemire zanele oblasti Združenih držav, ki podpirajo upornike tudi finančno.

Zborovanje SDS na Jesenicah

se bo vršilo v nedeljo dne 21. t. m. ob 3. popoldne v dvorani restavracije »Pri mesarju« na Jesenicah. — Poročata nar. poslanec dr. Ljudevit Pivko in bivši minister dr. Albert Kramer. — Vabljeni vsi prijatelji iz radovljiškega okraja.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.9425, Pariz 203—205, London 275.30, Newyork 56.64, Milan 238, Praga 169.10, Berlin 13.48, Dunaj 800. INOZEMSKA BORZE. — Curih: Beograd 9.1125, London 25.145, Pariz 18.75, Newyork 518.50, Milan 31.70, Praga 15.35, Berlin 123.10. — Trst: Beograd 42.20, London 115.75, Newyork 28.90, Curih 460, Pariz 66.

Zanimivosti iz naših krajev

Zdravstvena obnova Jugoslavije. — Upravni škandal v južnih pokrajinah. — Afera bivšega švedskega generalnega konzula v Beogradu. — Zagreb rešen ciganske nadloge.

Te dni je imel v beogradski ljudski univerzi sanitetni general Ceda Gjorgjević zanimivo predavanje o zdravstveni obnovi Jugoslavije. Predavatelj je v svojih izjavah naglasil, da pri nas nemilosrdno razsajajo nalezljive bolezni. Na tuberkulozi umre vsako leto nad 50.000 oseb. Glasom statističnih podatkov boleha samo na tuberkulozi pri najmanj pol milijona ljudi. V sličnem razmerju so tudi druge nalezljive bolezni, zlasti malarija. Za uspešen boj proti temu pojavu so predvsem potrebna finančna sredstva, ki segajo v milijone. A teh sredstev ni nima. Narod je ekonomsko izčrpan, državni proračun pa tako preobremenjen, da od države ni pričakovati izdatne od pomoči. Zato iz lastnih sredstev ne moremo kdovekaj storiti. V to svrhu je nujno potrebno večje inozemsko posojilo. Pri najetju tega posojila bi lahko po mnenju predavatelja posredovalo Društvo narodov, ki nam lahko tudi v tem slučaju uspešno pomaga. To pa je tudi dolžnost Društva narodov, kajti dvigovanje zdravstvenega stanja celega naroda znači ob enem osiguranje miru. Nam so potrebne bolnice, zdravstveni zavodi, asanacija celih nezdruženih pokrajin itd. Le tako bo mogoče znižati odstotke smrtnih slučajev, ki jih povzročajo predvsem nalezljive bolezni, med katerimi zavzema tuberkuloza prvo mesto.

Našim čitateljem bo še gotovo v spominu umor znanega bitolskega nacionalista, glavnega urednika bitolske »Južne Zvezde« Hadžipopovića, ki je postal žrtev bolgarskih komitash. Umora je bil osumljen neki Londrev, ki je po umoru pobegnil v Albanijo. Na intervencijo zunanjega ministra je bil pozneje izročen našim oblastem, toda imel je take »zvezde« z odličnimi faktori, da se je — prosto gibal po državi. Odpeljal se je v Bari, kjer se je sestal z voditelji bolgarskih komitash, od katerih je sprejel nadaljnja navodila. Že takrat se je o tem veliko razpravljalo, vendar pa so merodajni krogi zatirali, da gre le za pomoto. Preiskava, ki je bila na to uvedena, je razkrila marsikako zanimivost, ki spravlja našo upravo v južnih pokrajinah v zelo čudno luč. Beogradska »Politika« obirno razpravlja o tem in pravi, da so upravne razmere, ki vladajo v teh pokrajinah, naravnost škandalozne. Londrev se je iz Italije vrnil preko Dubrovnika naravnost v Beograd, kjer je hodil mirno po vsem ministrstvih. Bitolske oblasti so na vprašanje notranjega ministrstva odgovorile, da je Londrev miren državljani in samo žrtev komitov ter da deluje v našem interesu. Izkazalo pa se je ravno nasprotno. »Politika« ugotavlja pri tej priliki, da to ni osamljen slučaj. Po južni Srbiji je večina uradnih služb v službi bolgarskih rovarjev. Na razne načine so se vstili v državne službe, kjer sedaj vrše špijonazo in delujejo po direktivah makedonskega komiteja. Ta upravni škandal je izzval v Beogradu splošno pozornost in se bo o zadevi razpravljalo še v parlamentu.

Afera bivšega švedskega generalnega konzula Utešin — Ostrožinskih vzbujala v Beogradu še vedno senzacijo. Sodišče je potrdilo njegovo aretacijo. Uvedena preiskava je namreč ugotovila, da je ponesrečen 592.390 Din na škodo angleško-trgovinske banke, kjer je bil nameščen kot podravatelj. V tem svojstvu je nakazoval večje zneske na račun švedskega generalnega konzulata. Pobornice je seveda podpisal sam kot švedski generalni konzul, v banki pa je zadolžil za izplačane zneske švedsko zunanje ministrstvo. Na ta način je tekom lanskega in letošnjega leta zadolžil švedsko ministrstvo za 592.390 Din. Rokki so potekali, a plačila ni bilo od nikoder. On sam ni mogel poravnati visokih zneskov, a šved. ministrstvo o teh dolgovi ni obveščalo, ker ni bil upravičen jemati denar na račun švedske vlade.

Končno pa se je banka obrnila z zahtevo za izplačilo dolga na švedskega generalnega konzula v Bukarešti. Tako je prišla stvar na dan. Bukareštanski konzul je obvestil banko, da so vsi dolgovi, ki jih je napravil Utešin-Ostrožinski, privatnega značaja in da jih švedska vlada ne more priznati. Banka je nato prijavila zadevo policiji, ki je odredila aretacijo.

Zagrebski policiji so roparski napadi, ki so bili v zadnjem času v Zagrebu in zlasti na periferiji mesta skoraj na dnevem redu, delali veliko preglavico. Policija je raditega podvzela energične korake, da čimprej izsledi neznane lopove in jih spravi na varno. Zasedovanje je bilo zelo naporno. Detektivske patrulje so preiskale vso okolico. Po dnevu so križarili po bližnjih gozdovih, povraščali pri kmetih in pastirjih, toda bilo je vse zaman. Nikjer niso mogli odkriti nobenega sleda. Končno so detektivki zvedeli, da se neke prodaja zelo poceni režijski tobak. Ugotovili so, da je neka ciganka prodajala raznim ljudem večje količine neretvanskega in zetskega tobaka ter cele škatle »Vardar« in »Zeta« cigarete. Policiji se je posrečilo prijeti ciganko, neko Kato Nikolić. Zasliševanje prič, katerim je prodajala tobak, je prepričalo policijo, da mora biti cigankin mož, znan pod imenom »Karč«, zapleten v zadnje roparske napade. Toda cigan je brez sledu izginil. Policija je zato organizirala veliko racijo. Po 46urnem zasledovanju so detektivki naleteli na ciganski voz, v katerem so našli iskanega cigana. Prepeljali so ga v Zagreb, kjer je po dolgotrajnem zasliševanju končno priznal, da je večino razbojstev v zadnjem času izvršil on v družbi z nekimi drugimi cigani. Zanimivo je, da so po aretaciji »Karč« izginili iz zagrebske okolice vsi cigani. Na zapuščeni ognjiščih je policija našla mnogo stvari, ki potokejo od tatvin, izvršenih v zadnjem času v Zagrebu in v zagrebski okolici. Zagreb pa je vesel, da se je na tako lep način znebil neprijetnih sosedov.

Državni uradniki za obrambo svojih pravic

Ustanovitev posebnega akcijskega odbora.

Včeraj se je v Beogradu konferenca zastopnikov organizacij državnih uradnikov, ki jo je sklical Savez z ozirom na najnovejšo dogoko v našem uradniškem življenju. Konferenci je prisostvovalo 100 delegatov, ki so zastopali 28 organizacij in Udrugišne javnih nameščencev vseh kategorij in skupin. Konferenci je predsedoval dr. Benković, ki je v svojem otvoritvenem nagovoru orisal težak položaj uradništva in naglasil potrebo organizirane obrambe. Vlada postopa z uradništvom naravnost škandalozno in skupno z Narodno skupščino pripravljajo zopet celo vrsto novih presenečenj, ki bodo težko zadela slehernega uradnika. Novi finančni zakon predvideva revizijo uradniškega zakona. Pravico do pokojnine bodo imeli še le uradniki z najmanj 20 službenimi leti. Polna penzija pa se priznava samo uradnikom s 40 službenimi leti. Razen tega namerava vlada izvesti ponovno redukcijo uradništva in še nadaljnjo redukcijo že sedaj nezadostnih uradniških prejemkov. Zato je potrebna skupna akcija vsega državnega uradništva. Kakor se je to zgodilo leta 1919. Predlagal je ustanovitev posebnega akcijskega odbora, ki naj po točno določenem programu vodi borbo za zaščito uradniških pravic in za izboljšanje uradniškega položaja sploh. V tem odboru morajo biti zastopani uradniki vseh kategorij in skupin od najvišjega do najnižjega. Naslednji govornik je ostro napadel glavni Savez v Beogradu, ki v Beogradu, ki je v najbolj kritičnem

trenutku odpovedal in mirno dopustil, da je vlada izvršila nezasišane napade na uradništvo. Ostro je žigosal partizanstvo, ki se je razpaslo med uradništvom ter naglasil potrebo emancipacije. Inž. Ribjić je izjavil, da vlada zanima samo volilne krogljice in da mora tudi uradništvo to upoštevati in v obrambo svojih pravic pravilno manevrirati z volilnim krogljicami. G. Pongračić je ostro napadel Stepana Radića, ki je v Dolini Lendavi minulo nedeljo napadel uradništvo in grozil, da bo vse prerušetal. S tem je Radić na nepopisno nemogoški način zvilil krivdo za visoke davke na uradništvo, samo da se je laskal nerazodnim masam. Zato je govornik zagovarjal popolno depolitizacijo uradništva. Konferenca je nato sklenila, da sestavi potrebne predloge in jih razpošlje v proučevanje vsem organizacijam. Tekom prihodnjega meseca se bo vršila ponovno konferenca, na kateri bodo sprejeti definitivni sklepi.

Načrti za nove železnice

Na železniški konferenci v Beogradu je bilo zastopnikom gospodarskih krogov predloženih 6 obširnih študij za rekonstrukcijo in izpopolnitev naše železniške mreže. Ti načrti so rezultat šestletnega proučevanja raznih predlogov interesentov, kakor tudi gospodarskih korporacij za gradbo železniških zvez in je naloga konferenca, katere plenum se bo ponovno sestel sredi meseca decembra v Beogradu, da na podlagi teh načrtov sestavi zakonski predlog za gradbo železniške mreže, ki bo kot mišljenje strokovnih in gospodarskih krogov predložena narodni skupščini v zakonodajno in bo tvoril podlago za vse bodoče železniške investicije in gradbeni program.

Predloženi so sledeči načrti: 1. Uradni načrt Direkcije za gradnjo novih železnic iz leta 1925; 2. načrt bodoče železniške mreže od inž. Zdravka Vaskovića iz leta 1923; 3. načrt mreže in program gradbe železnice od Jugoslovenskega združenja inženjerjev in arhitektov iz leta 1922; 4. nova železniška mreža od inž. Petra Milenkovića iz leta 1926; 5. načrt mreže in referat inž. O. Kuzmanovića, direktorja za gradbo železnic, iz leta 1926; 6. načrt mreže za gradbo državnih železnic od inž. Nikole Gjurića, šefa odseka za trasiranje.

Ti načrti predstavljajo razna mišljenja in vsebujejo različne konkurenčne predloge tudi glede omrežja v Sloveniji in njegove izpopolnitve, glede katerih je treba zavzeti stališče.

V to svrhu sklicuje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo

KONFERENCA INTERESENTOV

ki se bo vršila v torek, dne 23. novembra t. l. ob 10. dopoldne v zborniških prostorih (Beethovnova ulica št. 10, pritličje, desno).

Razprava se bo vršila na podlagi primerjalnega referata o predloženih za rekonstrukcijo in izpopolnitev železniške mreže v Sloveniji, ki so obsežni v zgoraj navedenih načrtih. Glavni namen ankete je, da se precizira stališče, ki naj ga zastopniki slovenskih gospodarskih krogov zavzamejo pri razpravah v Beogradu.

Film

Pri nas in drugod

V zadnjem tednu so nam nudili ljubljanski kino dober povprečen program, z eno samo izjemo same francoske in nemške filme. Med one, ki so najbolj pogodili okus kinopubliko, spada v prvi vrsti francoska produkcija »V harem«, romantična zgodba s slovito pariško igralko Huguette Duflos in izbornimi partnerji. Tudi režija je bila dobra, velikopolezna in pestrna. Film je predvajala Matica, ki je v drugi polovici tedna nudila nato tudi dobro posrečeno nemško vfilmje no opereto »Ločena žena«. V delu nastopa vsa nemška filmska elita z Mady Christians, Marcello Albin in Brunom Kastnerjem na čelu. Berlinsko-dunajske zvezde z Olgo Čehovo in Ksenijo Denari je zbral film »Dunajski sroč«, ki ga je predvajal Ideal in je ugaljal po svojem priručnem sentimentalnem humorju. Še bolj je ustregel Ideal publiki z novim Pat in Patachonom (Minarja), v katerem vzbujata oba sijajna komika cele salve smeha. Film spada vsekakor med boljše Pat Patachonove serije. Dvor je predvajal »Raj Evrope« z lepimi naravnimi slikami in ameriško delo »Moja ljubica iz Pariza«.

V MARIBORU so igrali filme: »Kralj se zabava«, »Strahote igranja«, »Rožni kavalir«, »Njegova neznana žena« itd.

V ZAGREBU so igrali med drugim: »Sabas kraljica«, »Maciste med levic« (še predvajano v Ljubljani), »Les Miserables« (zdravstveno-socialen film), »Smemo li molčati«, »Sejtek sinc«, »Brezumna strast«.

V BEOGRADU so bili na repertoarjih: »Misterijozna hiša«, »Ameriška Venera«, »Izgubljeni sinc«, »Vsemogočni čaristone«, »Spionka s črtnimi očmi«, »Florentinski gosloč«, »V harem« (oba še predvajana v Ljubljani), »La Bohème« itd.

Na DUNAJU so igrali: »Veilchenfresser«, film, ki ga tudi mi dobimo jutri, »Sveta gorica«, »Zakon zapada«, »On se boji žensk«, »Pat in Patachon kot policista«, »Njegova tajnica«, »Ben Hur«, »Žene, ki jih ne pozdravljajo« itd.

V PARIZU so igrali: »Čarjev kurir«, »Izgubljeni paradiz«, »Zmagovalec nebes«, »Moja krava in jaz«, »Carmen«, »Vesela vdova«, »Lover s harpuno« itd.

Sport

Hazena Maribor — Ljubljana

Jutri popoldne ob 15.30 se vrši revanšna reprezentativna medmestna tekma Maribor — Ljubljana. Podsavez je odredil tekmo na igrišču Ilirije, kjer ima občinstvo na razpolago krito tribuno, tako da tudi v slučaju slabega vremena nemoteno prisostvuje tekmi. Interes za to velezanimivo igro je splošen. Računa se na izredno napeto in ostro igro, ki bo nudila vsem obiskovalcem prvovrsten sport, za kar nam jamčijo mariborske kakor tudi ljubljanske hazenašice, ki so momentano v sijajni formi. Maribor bo zastopala kompletna prva družina I. S. S. K. Maribora, ki se je izkazala ob priključitvi svojih gostovanj v Ljubljani kot ena naših najjačjih in najbolj požrtvovalnih družin. S svojo sijajno igro je pri prvem srečanju obeh reprezentanc v poletju v Mariboru gladko odpravila Ljubljankanke s 5 : 3, kar je izzvalo takrat v vseh sportnih krogih naravno veliko presenečenje.

Pri jutrajšnji tekmi se bo nudila Ljubljankam prilika se rehabilitirati in revanširati za ta poraz, ter dokazati, da je Ljubljana tudi v hazeni središče Slovenije. Iliriji, našemu prvaku, ki ima momentano najmočnejšo družino, je poverjena častna in dokaj težka naloga zastopati bele zelene barve naše Ljubljane. — Vsa ljubljanska sportna javnost zre z zaupanjem na svoje rutinirane igralke, ter je prepričana, da bodo znale v dvoboju z Mariborom uspešno braniti dober sloves Ljubljane, ki ga uživa v sportnih krogih naše države. Ob 14. nastopi dvojce nogometnih moštvev.

— **Službeno iz LHP.** Jutri popoldne imajo biti na igrišču Ilirije točno ob 3. sledeče igralke: Šaplja B. in Schiffer T. (obe Ateni), Erbežnik in Zanner (obe Primorje) ter Jermol I, Jermol II, Vider, Privšek, Bernik, Tratnik I in Brodar (vse Ilirija). S seboj je prinesli čevlje in hlačke, Erbežnik, Zanner in Schiffer tudi bluze. Ostalo opremo dobe na igrišču. Kot opravčilo za eventualno odsotnost velja edinoletno zdravniško spričevalo. Tekmo sodi G. Doberlet. Iliriji in Ateni so dovoljuje odigranje prijateljske tekme v nedeljo dopoldne. Kot sodnik za to tekmo se določa g. Dekleva. — Tajnik.

— **ZSK Hermes — ASK Primorje.** Na igrišču Primorja na Dunajski cesti odigrata jutri prijateljsko tekmo Hermes in Primorje. Hermesu je nedavno v prvenstveni tekmi uspela zmaga nad Primorjem, zato se pa bodo akusali akademiki, ki so reorganizirali svoje moštvo, rehabilitirati. Tekma Hermes — Primorje, ki je bila doslej vedno zanimiva, obeta tudi jutri lep sport. Vrši se ob 14.

— **Nogometne tekme na igrišču Ilirije.** Jutri, v nedeljo, se odigrata na igrišču Ilirije dve prijateljski tekmi. Dopoldne ob 10. nastopita SK Reka in SK Svoboda (Trbovlje), popoldne ob 13.30 pred medmestno hazensko tekmo Ljubljana : Maribor pa igra dva kombinirani moštvi Ilirije in Jasdrana.

— **BSK : Ilirija.** Med Ilirijo in BSK se vodijo dogovori za prijateljsko tekmo dne 1. decembra v Ljubljani.

— **Elan (Novo mesto) : Panonija.** V Novem mestu gostuje v nedeljo SK Panonija, eno najjačnejših moštvev ljubljanskega II. razreda. Novomeški SK Elan, ki se nahaja sicer v dobri formi, bo imel z njo mnogo posla. Za tekmo vlada v Novem mestu precejšnje zanimanje.

— **Plenarna seja SK Ilirije** se vrši v ponedeljek dne 22. novembra ob 8. uri zvečer v klubski sobi. Načelniki sekcij morajo predložiti svoje referate za občni zbor.

— Čutil se oglaš naenkrat, kakor da mu je prišla rešilna misel. Ali ste že kaj raziskali prostor pod stopniščem?

— Ne, odvrne eden od orožnikov. — Ni bilo prav, da ste na to pozabili. Nemara da se je baš tam skril ujetnik. Zdaj utegne seveda biti že prekasno.

— Prav imate! pritrudi poveljnik. Brž, preiščimo še stopnišče!

Orožniki so še enkrat prebrskali vso hišo od vrha do tal. Kakopak brez uspešno, zakaj Jobic je bil med tem že na varnem.

Naši prijatelji so sklenili, da se podajo k zasluženemu počitku.

— No, kaj praviš? zamrmra Morlon Noisyju na uho. Ali se ti ne zdi, da bi bil dober detektiv?

Slikar prikima z istročnim usmevom. — Še bolje bi ti pristojala vloga zločincev!

Minilo je od teh dogodkov več dni. O Jobicu ni bilo ne duha ne sluha.

Morlon še vedno ni opustil svojega načrta. Čeprav Jobica ni hotelo biti od nikoder, je vendar ostalo njegovo zaupanje vanj neomajno. Tolažil se je, da je tihotapec naletel na nepredvidene ovire, ki so mu branile, da bi poiskal Morlona.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 20. novembra 1926; katoličani: Felicija; pravoslavni 7. novembra, 33 mučenikov, muslimani: 14. džumad-el-ula 1345; židje: 14. marhešana 5687.

Jutri: Nedelja, 21. novembra 1926; katoličani: Marijino darovanje; pravoslavni: 8. novembra, Mihajlo; muslimani: 15. džumad-el-ula 1345; židje: 15. marhešana 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: Drama: »Drugi breg«; oper: »Seviljski brivci«.

Kinematografi: Matica: »Ločena žena«; Dvor: »Moja ljubica iz Pariza«; Ideal: »Pat in Patachon kot minarja«.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Gledališče: Drama: »Skopuh«; opera: »Tannhäuser«.

Kinematografi: Matica: »Ločena žena«; Dvor: »Moja ljubica iz Pariza«; Ideal: ?

Matica: Ob 9.15 in 10.30: »Newyork in njegovi prebivalci«. Popularno poučne predstave pri znatno nižnjih cenah.

Predavanje g. Johnnsona ob 10.45 v Mestnem domu.

Sport: Medmestna hazenska tekma Ljubljana — Maribor ob 15.30 na igrišču Ilirije. — Nogometna tekma Primorje — Hermes ob 14. na igrišču Primorja.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Trnkozcy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Solnce zaide danes ob 16.27, vziide jutri ob 7.05 in zaide ob 16.26.

Mesec vziide danes ob 17.19, zaide jutri ob 7.37 in vziide ob 18.01 (polna luna).

Radio

Novi valovi

Na podlagi načrta, ki ga je izdelal inž. Brailard, je večina evropskih oddajnih postaj preteklo nedeljo spremenila dolžino valov. S tem bodo odstranjena vsa motenja, ki so bila v evropskem radioprometu na dnevnem redu. Temelj novih valov je točno merjenje v tako zvanih kilociklih. Kakor znano, operirajo radiopostaje z močnim tokom. Ti se menja vsako sekundo do 30 milijonkrat. Tok vzbuja v anteni valove, ki se širijo s hitrostjo svetlobe, torej 300.000 km v sekundi. Ako je antena postavljena tako, da se menja smer toka v sekundi 750.000krat, ter se oddalji od oddajne postaje 90.000 km, odpade na vsak val 300 milijonov m: 750.000 ali 400 m. Ena perioda je enaka torej enemu ciklu visokofrekventnega toka ali z drugimi besedami perioda pomeni ob enem številu ciklov.

Dolžina valov se je spremenila po načrtu, ki ga je odobrila mednarodna radio-unija, tako je: Dunaj I ima nov val 510 kilociklov in 588.2 m, Dunaj II 2.580 kilociklov in 517.2 m. Berlin I 483.9 m (620 kc), Berlin II 66 m (530 kc), Budimpešta 555.6 (540 kc), Curih 600 m (500 kc), Frankfurt 482.6 (760), Hamburg 428.6 (750 kc), Rim 422.6 (710 kc), Bern 411 m (730 kc), Barcelona 280.4 m (1070 kc), Toulouse 245.9 m (1220 kc), Pariz 447.8 m (570 kc), London 361.4 m (830), Bratislava 337.1 m (840 kc), Milan 350.8 m (950 kc). Valovi se ravno po bruselski matični postaji, čije val znaša 1130 kc, torej 565.5 m.

— **Radiopostaje v Rusiji.** Rusija ima sedaj 26 oddajnih postaj, med katerimi je najmočnejša postaja v Leningradu. Prihodno pomlad zgradi sovjetska vlada v Moskvi novo veliko oddajno postajo, ki bo služila komunistični internacionali. V Tveru je začela postaviti funkcijonirati zelo močna oddajna postaja, ki se dobro sliši celo v Simferopolu na Krimu, v Arhangelsku in na Finskini. Na kurski železnici na Ukrajini so uvedli radio v vlakih. V arhangelskem okraju grade 11 postaj na morski obali in 3 postaje na parnikih. Zadnjo radiopostajo je zgradila sovjetska vlada v Ust-Kamatski v severovzhodni Sibiriji.

— **Radio v južni Ameriki.** Argentinska vlada zgradi meteorološko radiopostajo na Orkadih, ki leže na 55. stopinji južne širine. Sosednja republika Paragvaj je postavila manjšo radiopostajo v Asuncione, ki služi ondostnemu radio-klubu. Nova brazilska radiopostaja v Olindi je bila nedavno obnovljena in izpopolnjena tako, da lahko pošilja vesti na razdaljo 6000 km.

— **Rumunski radio.** Rumunski Uradni list objavlja, da se je ustanovila delniška družba z osnovno glavno 50 milijonov lejev, ki bo skrbela za radio-promet v Rumuniji. 30 milijonov je prevzela država, 20 milijonov pa zasebniki.

— **Radio v nemškem parlamentu.** Berlinska radio-družba je naprosila predsednika državnega zbora, da bi smela v zborniški dvorani instalirati mikrofona tako, da bi mogli naročniki vsak dan poslušati parlamentarne debate.

Maurice Boue:

61

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

Poznam te dobro. Vem, da si brezsrčen, vem pa tudi, da nisi zmožen nizkotelega dejanja. Verujem v tvojo zvestobo. Poslušaj in dobro premisli moje besede! Odvrnil sem orožnike na napadno sled; v tem trenutku se nahajajo v bližini morgatskih jam ... Vračam ti svobodo; pobežni brez skrbi, a ne proti Morgatu, temveč v nasprotno smer ...

Jobic ni več pomišljal. Njegove leketajoče se oči so se trdo uprle v Morlona. Kdor zna čitati v človeških očeh, je moral čitati v njegovem pogledu presenečenje, občudovanje in hvaležnost hkrati. Bil je pogled, ki ga človek, kateremu je veljal, ne bo pozabil nikdar več.

— Hvala! — To je bila njegova edina beseda. Ali v njej je odsevala vsa Jobicova duša.

Nato se je nenadoma obrnil, planil k vratom in izginil temno noč. Noisy je zmajal z glavo.

— Zdi se mi, da si izpuštil volka, ki

ti bo o prvi priliki skočil za vrat. Bom jim se, močno se bojim, da boš svojo plemenitost še bridko obžaloval. Jaz Jobicu ne zaupam. Zločinec ne bo nikdar zmožen plemenitega dejanja.

Morlon se nasmehne.

— Motiš se, odvrne nato resno. S svojimi besedami si storil veliko krivico zločincem vobče in še posebej Jobicu. E, poznam človeški karakter kakor malokdo. Verjamim mi: usluga, kakršno sem storil Jobicu, dela čudeže — iz zločincev ti ustvari heroje. Mar nisi videl, kako je zagorelo v očeh tega bandita, ki ga je človeška družba pahnila iz svoje srede v močvirje izobčenja? Ne misli, da je v tistem trenutku bilo mesta v njegovi duši le za eno zlo misel! Z eno edino besedo se mi je zahvalil: Hvala! A v tej besedi je drhtela vsa njegova duša. Veruj mi: Jobic bo odslej vdan najini stvari z dušo in telesom. In dvomim, da bi mogla dobiti dragocenejšega pomočnika v boju proti Kerberju kakor njega! — Preveva me globoka slutnja, da nama bo on največ pomagal, da bova rešila tvojo drago Hugueto.

— O, da bi se tvoje besede uresničile! zamrmra Noisy.

Prijatelja sta umolknila.

Orožniki so se medtem vrnili z za-

sledovanja. Z njimi je bil tudi Vignault.

— Kaj novega? vpraša Morlon.

Poveljnik odkima. Na obrazu se mu je brala zdvojenost in slaba volja.

— Sled je bila napačna, odvrne go-drnjaje. Zasledovali smo namreč stopinje tega le gospoda.

To rekiš pokaže ozlovoljen na Vignaulta.

— Ta divjačina pač ni bila vredna tolikega truda, se nasmehne Morlon. Kako pa se je zgodilo, prijatelj Vignault, da je moglo priti do toli usodnega nesporazumljenja?

— Večer se mi je zdel primeren za majhen izprehod, odgovori Vignault. Prijelo me je domotožje po morju, spomnil sem se prijetnih nočnih šetenj v Alžiru, in ni me več držalo v hiši. Zato sem se odpravil v tiho noč.

— E, prijatelj, ta izprehod bi ti bil utegnil postati usoden! Kaj, če bi te bili zgrabili in odvedli pod vislice?

Morlon se nasmehne.

— In drugih sledov niste mogli najti? se nato obrne na orožnike.

— Niti najmanjšega! Vrag je izginil prav po vražje! Dejal bi skoro, da se je zemlja odprla pod njim in ga pogoltnila.

Morlon se zamiali.

iskal Morlona.

Noisy je obupoval.

Orožniki so medtem ostavili Morgat. Dobili so brzopetno povelje, naj prenehajo z zasledovanjem, ki je itak bilo docela brezuspešno, in naj se nemudoma vrnejo v Brest. Tudi Duroy je ostavil Brest in se vrnil k svojim prijateljem v Morgat. Ko se je nepričakovano pojavil med njimi, so ga jeli obšipati z vprašanji. Kako napredujejo sodnijske preiskave, dali so že dosegle kaj uspeha. Duroy jim je pripovedoval, da se oblastva slej ko prej nemurno bavijo z zamotano »afero«, da pa dotlej še niso mogli najti nikakega sledu za grofom Kerberjevem.

Corpora delicti so bila skrbno spravljena na sodniji v Brestu, toda nihče se ni mogel z njimi okoristiti. Sodnija je sicer podvzela nešteto poizvedb, a brez pomembnega uspeha. Če pojde tako dalje, je izjavil Duroy, se je bati, da bo vsa zadeva polagoma zaspala. Oblastva postopajo preveč birokratsko

Dnevne vesti.

Ljubljana, 20. novembra 1926

— Rektorat Ljubljane, univerze »Ljvija, da je za predsednika izprave komisije za državoslovni izpit imenovan dvorni svetnik Janko Kremenšek, za podpredsednika za redni profesor pravnih fakultete dr. Franc Elter.

— Za inženjerje elektroteh. stroke so včeraj diplomirali na tehniški fakulteti ljubljanske univerze gg. Janko Rudolf iz Slovenskih Konjic, Ožbalt Gros iz Kranja, Boris Kandare in N. Stana iz Ljubljane. Certifikatno!

— Desetletnica smrti cesarja Franca Jožeta. Dne 21. novembra poteka 10 let od smrti predzadnjega avstrijskega cesarja Franca Jožeta I., ki mu bo zgodovina dala prilike grobovsko Avstrije. Avstrijski in madžarski legitimisti pripravljajo svečano spominčno obletnico, ki jo nameravajo seveda izraziti tudi v svoje politične svrhe. Pri nas pa menda ne bo nihče pretakal solz radi dneva, ki pomenja pravzaprav pričetek razpadanja avstrijske monarhije in narodne in državne svobode.

— Posno grmenje. Včeraj zvečer in ponoči je parkrat pošeno zagrmelo. Vremenski preroki sicer pripisujejo pomenu grmenju posebno važnost, toda letos so se vsa vremenska pravila izkazala kot nezanesljiva in zato tudi temu grmenju ne pripisujemo več nikakega pomena.

— Falska elektrarna bo dobavljala tok Zagrebu. Kakor poročajo zagrebški listi, je falska elektrarna stavila zagrebški mestni občini ponudbo za dobavo toka. Elektrarna je pripravljena zgraditi vse potrebne naprave na lastne stroške, tako da bi bila za Zagreb zgradba lastne električne centrale na Krškem polju nepotrebna. Ker je ponudba za mestno občino zelo ugodna in bi si občina na ta način prihranila velikanske investicije, je verjetno, da bo prišlo do sporazuma. Kapaciteta falske elektrarne je sedaj komaj do ene tretjine izrabljena. Elektrarna lahko proizvede 42.000 konjskih sil.

— Zgradba novega pristanišča na Sušaku. Sušaska mestna občina je sklenila, da pripeva za zgradbo novega pristanišča na Sušaku odnosno na Rečini znesek 100.000 Din. V isto svrhu je naklonila tudi Jadranske plovilstva znesek 100.000 Din. V državnem proračunu je predvidenih za to še 200.000 Din tako, da se bo lahko z zgradbo takoj pričelo.

— Inozemske posojilo sarajevske mestne občine. Sarajevska mestna občina se pogaja z nekim inozemskim finančnim konzorciem radi najetja posojila v znesku 100 do 200 milijonov Din. Posojilo bo uporabila mestna občina v investicijske svrhe, pred vsem za kanalizacijo in ureditev cest in ulic, za zgradbo stanovanj in za asanacijo mesta.

— Akcija in problemi učiteljskega združenja. Dne 13. t. m. je bila klerikalna »Slomškova Zveza« oficijelno razpuščena. Premoženo zvezno prezvalo na novo ustanovljena »Slomškova družba«, ki ima nalogo gojiti pedagoško vedo na temelju krščanskega svetovnega naziranja. Člani »Slomškove zveze« so prestopili v okrajne organizacije UJU. — Zastopniki glavnega odbora UJU so posetili prosvetnega ministra Mišo Trifunovića ter mu izročili obširno spomenico glede krivic, ki jih je jugoslovskemu učitelstvu povzročil bivši minister prosvete Stepan Radić. Ta je za časa svojega ministristva premeščal in preganjal na Hrvaškem več sto njemu ne-ljubih učiteljev. Spomenica zahteva, da se te krivice popravijo in da ministristvo izvede sklepe letošnjega učiteljskega kongresa. — Konferenca zastopnikov posameznih poverjenikov UJU se je odločila za ukinitve poverjeništev in se ima na podlagi novega zakona o narodnih šolah izvršiti boljša reorganizacija Uduženja.

— Vladna podpora za nove šole. V novem načrtu proračuna prosvetnega ministristva za leto 1926-27 je določen kredit 12.000.000 Din kot podpora siromašnim občinam za zidavo potrebnih osnovnih šol.

— Gospodinjinski koledar Jugoslovanske Maticice za leto 1927 izide 1. decembra t. l. Kako je koledar priljubljen, dokazuje dejstvo, da je bil doslej vsako leto popolnoma razprodan. Letošnji koledar bo vseboval razen običajnih koledarskih podatkov v I. delu tudi mnogo poučnih člankov in razprav, praktičnih nasvetov, kuhinjske recepte ter splošna navodila za domače gospodinjstvo; II. del pa tvori praktično urejen, troškovenik za vse dni v letu. Kot darilo za Miklavža in Božič je koledar zelo pripraven. Napredaj bo pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticice v Sloveniji in v vseh knjigarnah. Naroča se lahko tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, II.

— Škofja Loka. V četrtek dne 25. novembra, na dan sv. Katarine, se vrši vsakoletni jezenski semenj za živino in poljske pridelke. Kmetovalci se opozarjajo, da pritronejo živino in pripeljejo tudi jezenske pridelke, kakor zelje, krompir in sadje. Vabijo se mesarji in kupci.

— Popravila orožja in montiranje daljnogledov vam napravi najceneje in najvestneje puškar F. K. Kaiser, Ljubljana, Selenburgova 6.

— »Kraljevič Marko« — 1927 je izšel in se narača pri Družbi sv. Cirila in Metodca v Ljubljani. To mladinsko knjižico, kateri je pridejan tudi koledarček za prihodnje leto, naj bi imel vsak učenec, ker namen »Kraljevič Marka« je, vzbuditi v mladih srcih ožjen rodoljublje in domovinske ljubezni Knjižica stane le 6 Din.

— Kulturni vefilim Newyork. Opozarjamo občinstvo na poučni in zanimiv kultni film »Newyork in njegovi prebivalci«, ki ga predvajala ZKD kot svoj program v nedeljo, dne 21. t. m. v prostorih kina Maticice. Iz filma je mogoče dobiti v polnjem uri približen pojem o vrvenju in življenju tega milijonskega vele mesta. Zato priporočamo obisk predstave vsakomur najtopleje. Za distribucijo in šolsko mladino bo danes, v soboto, dne 20. t. m. ob 14 uri posebna

mladinska predstava z znižano vstopnino 2 Din za vsak prostor. V nedeljo, dne 21. t. m. bosta dve predstavi: prva točno ob 9.15 dopoldne, druga ob 10.30 dopoldne. Vstopnina za šolsko mladino Din 2 (za prvo predstavo), za ostalo publiko Din 4 na vseh sedežih. Vstopnice je dobiti pri blagajni kina Maticice, Preskrbite si jih takoj, ker jih je le malo na razpolago.

— Da si osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zgodaj jutraj kupico prirodne grenčice »Franz-Josef! Voda Franz-Josef! ki jo odreja mnogi zdravniki, ureja črevesje, jači želodec, izboljšuje kri, mri živce in dela tako čisto telo in jasno glavo. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specialistijskih trgovinah. 132-T

— »ITO« zobna pasta najboljša.

Mrzel čaj po letu te hladi, tople greje ti po zimi kri, ker je znanaka »BUDDHA« čajev vzor, vol vsikdar si te ta izbor!

Ljubljanske razglednice
v bakrotisku. I. serija 8 kom. Din 6.—, II. serija 10 kom. Din 8.—. Posamezni komad Din 1.—. — Dobe se v vseh ljubljanskih trgovinah in trafikah. — Založba VEKOSLAV KRAMARIC, Ljubljana, Florijanska ulica 22.

Lj Ljubljane

—lj Prihod Mr. Johnsona v Ljubljano. Z današnjim dopoldanskim beograjskim brzovlakom se je pripeljal v Ljubljano znani vodja ameriških abstinentov in propagator svetovnega protialkoholnega gibanja. Mr. Johnson. Na kolodvoru so odličnega gosta sprejeli zastopniki društev »Treznosti«, »Skavtov in planink«, »Tabornikov« in »Svete vojske«. Amerikancu gostu se je do Zidanega mostu peljal nasproti vodja našega treznostnega gibanja g. dr. Mikšič in ga toplo pozdravil. Na ljubljanskem kolodvoru pa so ga pozdravili g. Lendič za Sveto Vojsko, g. Puhar v imenu Društva za gojitve treznosti in g. Pengov za skavte. Zbranih pa je bilo na kolodvoru tudi častno število reprezentantov drugih organizacij in mnogo občinstva. Zlasti mladine. Mr. Johnson se je po pozdravu odpravil v mesto. Opoldne je bil v brezalkoholnih gostilni »Pod Lipo« gostu na čast obed. katerega so se udeležili številni pristaši protialkoholnega gibanja. Jutri dopoldne ob 10.45 predava g. Johnson v Mestnem domu. — Odličnega gosta, ki je zdaj že drugič v Ljubljani, iskreno pozdravljamo, želeč mu, da bi njegov prihod še bolj okrepil treznostno gibanje v Sloveniji.

—lj Stanovanec Merosodne ulice so že večkrat prosili za razsvetljavo te ulice; za stanovanca ni baš najprijetnejše. Če se vrača v temnih večerih domov in vidi v nerazsvetljeni ulici žvižgati temne postavbe. Ureditve te ulične razsvetljave je torej nujno potrebna in nje stanovanec ponovno prosijo zanj.

—lj Nove filmske zvezde baje išče filmski trust »Fanamet« po Evropi in tudi po Jugoslaviji. Po vseh večjih mestih se vrše zato dni konkurence dam, ki reflektirajo bodisi že na to, da dobe res povabilo v mišični Hollywood, bodisi samo na to, da se javno priznajo kot lepote. Dasi je jasno, da gre pri vsem tamtamu v prvi vrsti za velikopotezno, res ameriško reklamo za Fanametove filme in kinematografe, v katerih se ti filmi predvajajo, vzbujajo konkurenco precejšnjo pozornost in še več »špasa«. Le v Ljubljani se — vsaj včerajšnji prvi dan — niso obnesle. Prijavilo se je komaj pol tuceta kandidat. Obisk kina pa kljub najavljenim volitvam najlepše dame ni bil večji, kakor bi bil tudi sicer. Ali so Ljubljankanke in Ljubljanci tako pametni, ali pa se ženirajo? Kdo ve!

—lj Poroka. Gdčna. Zvonka Plestenjakova iz Ljubljane in g. Čedomir Lj. Milutinović, adm. poročnik ekonomske stroke, se poročita v nedeljo dne 21. t. m. ob 7. jutraj v pravoslavni vojni kapeli v Ljubljani. Čestitajte in cervki.

—lj Posetnike nedeljske večerne predstave v operi opozarjamo, da se začenja opereta »Terezina« tokrat izjemoma ob 20., ker se popoldne poje velika Wagnerjeva opera »Tannhäuser«, ki konča šele ob pol 7. zvečer. Drama igra popoldne ob 3. Mollerjevo komedijo »Skopuh«.

—lj Muhasto vreme. Včeraj in danes je nastopilo prav muhasto vreme. Sedaj se pripode črni oblaki, dežuje, takoj nato je jasno in celo solnce se prikaže. Snoči je dalje časa bliskalo in grmelo. Danes jutraj se je za Rožnikom prikazala pisana mavrica, ki je segala do ljubljanskega gradu v vsej svoji veličini. Barometer je snoči dospel najnižje stanje v tem mesecu, namreč 744 Včera ob 21. je kazal 746,1, termometer pa 12,7° C. Danes ob 7. jutraj barometer 752. termometer 10° C. Opoldne barometer 754, termometer 12,5° C.

—lj Predavanje in društvu »Pravnik«. Prihodnji teden prične društvu »Pravnik« zopet z rednimi predavanji, na katere vabi pred vsem članstvo in akademsko mladino, pa tudi vse, ki jih zanimajo pravni problemi. Vrsto predavanj otvori dr. Milan Škerlj: »O najnovejši redakciji načrta za edinstven trgovinski zakonik«. Predavanje se bo vršilo v sredo dne 24. novembra t. l. ob 18. popoldne v sodni palati dvorana št. 79.

—lj Večerni vlak ob nedeljah in praznikih iz Kamnika. SPD je meseca oktobra vložilo na direkto državnih železnic v Ljubljani prošnjo, naj vozi večerni turistijski vlak ob nedeljah in praznikih iz Kamnika tudi v zimskem času. Na prošnjo je prejel obvestilo, da je Generalna direkcija pooblastila ljubljansko direkto, da sme vpeljati zaproseni vlak ob slučajno, ako so podani pogoji za gojenje zimskega sporta in ako se prijavi za vlak

dovoljno število izletnikov. Vlak je treba vsakokrat posebej naročiti pri direkto vsaj 2 dni prej in prijavi približno število udeležencev. Direkcija bo zainteresirala tudi široko publiko za ta vlak potom dnevnega časopisja. Slovensko planinsko društvo prosi vse turiste, zimske sportnike in ostalo občinstvo, ki misli ta vlak uporabljati, da se vsakokrat do četrtka prihlasi v njegovi pisarni, Selenburgova ulica 7-II. (hiša Jadranske banke) in tako osigura vlak.

—lj Šentjakobčani vztrajajo novob ob 8. uri Cankarjevo dramo »Hlapci«, ki je dosegla pri premijeri in prvi reprizi velik uspeh. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik. V nedeljo 21. t. m. gostujejo Šentjakobčani s »Hlapci« na Viču v Sokolskem domu.

—lj Z Viča. Jutri v nedeljo gostujejo v Sokolskem domu na Viču Šentjakobčani s Cankarjevo dramo v petih dejanjih »Hlapci«. Upamo, da bo občinstvo napopolno dvorano kakor vedno pri gostovanjih naših vrlih Šentjakobčanov. Začetek ob 20. uri zvečer.

—lj Akademikom — abstinentom! Vabimo vas na prvi redni sestanek Akademiskega društva »Treznosti«, ki se vrši 23. tega meseca ob 15. v sobi št. 77 s sledečim dnevnim redom: 1. Vpliv alkohola na do-razšajočo mladino, predava br. dr. Mikšič, 2. Razgovor o bodočem delu ter sprejem novih članov in 3. Razno. Vabimo na sestanek vse akademike abstimente in vse abstimentni naklonjene tovariše. — Pripravljeni odbor.

—lj Prosvetni odsek naprednih društev St. Vid-Dravije ima jutri, v nedeljo ob pol 8. zvečer premijero zabavne veselice »Babilon«. V odmorih igra domači tamburški zbor, ki ima na sporedu na novo nastudirane komade. Zdravo!

—lj Pozabljen dežnik. Pri dijaški predstavi dne 6. t. m. se je našel v garderobi parter desno damski dežnik. Dobi se pri vratarju in drami.

—lj Skupščina župe skavtov za Slovenijo se vrši 21. t. m. ob 10. uri dopoldne na realni Vabljani prijatelji pokreta in starši skavtov!

—lj Zabavni večer na Glincah. Godbeno društvo »Gradaščica« priredi v gostilni Amerika na Glincah, Tržaška c. 3, zabavni večer s plesom.

—lj V društvu »Soča« v Ljubljani se vrši danes v restavraciji »Ljubljanski dvor« predavanje ob 20-letnici smrti našega velikega pesnika »Goriškega Slavca« Simon Gregorčiča. Ta večer predava g. prof. dr. Joža Lovrenčič. Sočani in prijatelji pridite polnoštevilno, da dostojno počastimo spomin velikega Gregorčiča. Začetek ob 8. in pol uri zvečer. Vstop vsem prost.

—lj Vesel dogodek na policiji. Okoli polnoči je pozdravil resne moze postavne na stražnici policijskega ravateljstva nedolžen glasek malega črvička ženskega spola. Bilo je to tako-le. Pismošča T. iz Rožne doline je ponoči vodil svojo soprogo Pavlo v žensko bolnico v ulici Stare pravde pri Leonšću, da bi tam porodila. Potoma tik policijskega ravateljstva na Bleiweisovi cesti je ženi postalo slabo, dobila je popadke, zato je mož ženo hitro odvedel na stražnico, kjer se je vlegla na tla, ki so bila podložena z odejo. Porodila je v kratkem brez večjih bolečin zdravo dele ženskega spola. Z rešilnim avtomobilom so jo pozneje odpeljali v bolnico. To je že drugi slučaj poroda na stražnici. Prvi porod je bil med svetovno vojno; takrat je opravil funkcije babice neki stražnik.

—lj Došli krasni otroški plaščki, obleke in najnovejše bluze: Kristofič - Bucar, Stari trg, Ljubljana. 164T

—lj Ministrova sestra. Veseli, a že zgodaj trpkost življenja čuteči Jaka je nekoga večera pripeljal domov tja v predmestje na zapadni strani Ljubljane svojo ljubico Maričko P. Vstopil je med svoje in jim dejal: »To je ministrova sestra! Poročiva se!« Vsi so zazijali in skoraj niso mogli verjeti Jaki. Ta pa je zatrjeval: »Res je! Ministrova sestra je in basta!« Čuli so se klizi začudenja in dvoma: »Pa katerega ministra?« Prompten odgovor: »No, onega z Dolenjskega!« Verjeli so mu. Maričko so visoko cenili, zakaj tudi ne, kajti Marička je bila postrvovalna in je podpirala Jakata. Ironija usode pa je, da mora sedaj »ministrova sestra« čepeti v policijskem zaporu.

Iz Maribora

—lj Originalen koncert v Mariboru. V Mariboru se pripravljajo koncert, ki ga do- slej mariborska kronika še ne beleži. Ljudska univerza je povabila znanega virtuozna na orglah prof. Dugana iz Zagreba na koncert. Koncert se bo vršil v kazinski dvorani, kjer bo v to svrhu montirala mariborska tverda J. Brandi velike koncertne orgle. Koncert bo brezdvoma velika radost in je razumljivo, da že danes vlada za to prireditve vestransko zanimanje.

—lj Drava je za splave zopet plovna. Drava je že toliko padla, da lahko splavarji zopet spravljajo svoj les iz goraje dravske doline na Hrvaško. Zadnje deževno vreme je onemogočilo to delo, radi česar se je v gornji dravski dolini nabralo zelo veliko splavov. Samo tekem včerašnjega dne je pasiralo Maribor 20 splavov. Na pristanu, kjer morajo vsi splavi pristati je bilo včeraj ves dan zelo živahno. Splavarji pripovedujejo, da je pripravljena lesa še za več sto splavov.

—lj Ureditve trga Kralja Petra. Z regulacijo Pobrezke ceste in odstranitvijo pritične stavbe na vogalu te ceste je dobil trg Kralja Petra povsem moderno lice in se danes lahko prištevja med najlepše prostore v Mariboru. Pogled z mostu je naravnost impozanten. Po regulaciji in zazidavi prostora med tem trgom in Tržaško cesto bo to eden najlepših delov našega mesta.

—lj Mednarodni slepar prijet v Mariboru. Mariborska policija je prišla včeraj mednarodnega slepara Kasparja Lesko. Prišel je brez potnih listin preko meje iz Avstrije. Na policiji se je najprej izdaljal

za albanskega državljana, poizvedovanja pa so ugotovila, da je pristojen na Češko-slovaško ter da ima na vesti razne goljufije mednarodnega kova. Pred par tedni je še le zapustil kaznilnico v Bratislavi, kjer je osedel večletno ječo radi raznih goljufij. Bržkone je hotel sedaj poskusiti srečo v Jugoslaviji, toda policija mu je prekrizala račune.

—lj Premestitev generalne kontrole dohodkov v Maribor? Svočasno so bile razširjene vesti, da namerava prometno ministristvo premestiti kontrolo dohodkov iz Maribora v Beograd. Sedaj pa se zatrjuje, da hoče ministristvo kontrolo dohodkov v Mariboru razširiti na vso državo. V to svrhu bi bilo potrebno seveda posebno uradno poslopje. Zatrjuje se, da se vrše pogajanja za nakup bivše kadetnice, kjer je sedaj nastanjena podoficirska šola. Poleg tega bi morala država v tem slučaju sezidati tudi še večje stanovanjsko poslopje, ker bi bilo premeščanje v Maribor krog 400 uradnikov, ki pa bi pri vladajoči stanovanjski bedi ne mogli dobiti primernih stanovanj. Za Maribor bi seveda značilo to veliko pridobitev, zato pa se bojimo, da iz vsega tega ne bo nič.

Iz Celja

—lj Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

—lj Mestno gledališče. V torek uprizaro Dramatično društvo F. Langerjevo češko novitelo v 15 slikah »Periferija«. Vstopnice se dobe v predprodaji in trgovini Gorihar in Leskovšek. Cene ložam bodo znižane. Dobili se bodo tudi posamezni ložni sedeži.

—lj Za rezervne oficirje. Mestni komandant je izdal z ozirom na naredbo ministra vojne in mornarice zapoved, da se morajo vsi rezervni oficirji dne 1. decembra udeležiti službe božje v uniformi. Udruženje ob večera o tem vse žlane.

—lj Celjsko godbeno društvo priredi v soboto dne 4. decembra ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma simfonični koncert. Vojlinski solo prednšaša gg. ravatelj Sančin in Vidmar. Po koncertu bo prosta zabava s plesom.

—lj Porotniki za zimsko prvotno zasedanje pri celjskem okrožnem sodišču so izrečani. Porotno zasedanje se prične 13. decembra.

Sokol
Otvoritev sokolske dvorane
na Taboru

Sokol I. na Taboru se bliža vresničanju svojega ideala, ker se dovršitev njegove krasne stavbe bliža svojem koncu. Sokolski dom na Taboru je toliko dovršen, da bodo glavna dvorana in obe stranski dvorani do sobote dne 27. novembra t. l. že uporabljive in bodo od tega dne dalje služile svojemu namenu. Glavna dvorana z dvema balkonom in ložami ter s stalnim odrom bo služila kot telodavnica brez orodja, v obeh stranskih dvoranah pa je nameščeno telovadno orodje in bosta obe naenkrat lahko v rabi, tako da bo nemotno hkratu telovadilo več oddelkov. S tem bo telesnogoizno delo znatno olajšano in bodo vsi telovadni oddelki imeli krasne, vsem higienskimi predpisom odgovarjajoče telovadne prostore ter bodo razpolagali tudi z gorkimi kopeli. Vsi notranji prostori sicer še niso popolnoma dovršeni in se bo delo prihodnje pomlad še nadaljevalo, nakar sledi na Vidov dan prihodnjega leta slavnostna otvoritev Sokolskega doma na Taboru, ki je zamišljena s pokrajinskim zletom v Ljubljani.

Sokola na Taboru čakajo še težki dnevi in treba bo zastaviti vse sile, da bo njegov dom popolnoma dovršen. Vendar je glavno delo končano, zlasti je pa neprecenljive vrednosti to, da bodo končno telovadci v svojih lastnih in lepih prostorih. Dolga je bila pot do te pridobitve, težko in naporno je bilo delo, ki je viselo na ramah odbora za zgradbo, društvenega upravnega odbora in vseh oddelkov, ki so vsi v pravi bratski slogi in sokolski vstrajnosti nemotno delovali in se niso uklonili mnogoterim zaprekam in oviram, stavljenim od raznih sokolskih nasprotnikov. Trdna zavest, da je vsa napredna javnost na strani agilnega društva, je dajala vsem la vsakemu posebej pogum in veselje do daljnjega dela.

Cast in hvala naprednemu življu v Ljubljani in drugod, ki je z bratsko pomočjo omogočilo, da se danes Sokol na Taboru z veseljem pripravila na veliki trenutek, ko vstopi v lastne prostore. Trdo delo bo kronano z veličastnim uspehom, vstrajnost žanje bogato žetev, pogum slavi svoj visoki cilj, pogled v bodočnost pa daje novih moči.

Da pokaže Sokol I. tudi na zunaj in širšemu občinstvu, vsikdar naklonjeni javnosti svoje veselje nad doseženimi uspehi priredi v soboto dne 27. t. m. slavnostno otvoritev dvorane, ki bo v zvezi s telovadno in koncertno akademijo. Naj vidijo vsi, ki jim je sokolski napredek drag in ljub, kako vrši Sokol svojo dolžnost. Obsežno je zasnovana akademija in bo njen program raznoličen in pester, pa tudi do-

vršen. Pri akademiji nastopijo vsi telovadni oddelki od dece do članstva ter bo vsak skušal po svojih močeh doprinesiti resen dokaz stremjenja po napredku in dovršenosti. Vsi oddelki nastopijo z lastnimi sestavami, tako da bo vsopred res pokazal lastno moč celote in vodnikov. Proste vaje, vaje s tamburini in s kiji, skupine in vaje na orodju so sestavili bratje in sestre, ki vodijo posamezne oddelke in bodo nudili lepe slike, pa tudi precizno izvedbo. Posebno zanimivost bo tvorila dramatična scena: Zgodovina in gradba Tabora, ki jo je sestavil brat prof. Šest in jo bo vodil sam. Pri tem sodelujejo vse kategorije telovadečih ob spremljevanju vojaške godbe. Tudi koncertni del akademije je dobro izbran. Sodelujejo operni solisti in pevski zbor Sokolov ter mešani zbor Ljubljanskega Zvona.

Po akademiji bo v stranskih dvoranah prosta zabava, pri kateri bo društveni prireditveni odsek nudil najboljša okrepčila, v glavni dvorani pa bo ples, da tudi mladina poizkusi v novih prostorih svojo plesno umetnost ter bo vsestransko preskrbljeno za zabavo.

Akademija bo prvovrstna in so vsi oddelki že pridno na delu, da se vestno pripravijo za nastope. Sokol I. pričakuje, da se bo vsa napredna javnost odzvala njegovemu vabilu in da z obilnim posetom izkaze simpatije do društva.

Za zgradbo Sokolskega doma na Taboru so darovali v zadnjih mesecih: Rudolf Saksida 50 Din, neimenovana mesarica v Sent Petru 1000 Din, neimenovana veletrgovca na Poljanah 1000 Din, Josip Turk, zbirka med prijatelji, 400 Din, Josip Turk, svoj honorar od mestne občine, 2000 Din, neimenovani dobrotniki Tabora 50.000 Din, napreden rodoljub iz Žirov 1000 Din, Franc Zupan 100 Din, neimenovani naprednjak iz Štepanje vsi 2500 Din, neimenovani tovarnar iz Poljan 5000 Din, napreden ljubljanski restavratir 5000 Din, Miha Anžič, mesar, Dobrunje, 200 Din, zaveden trgovec v šentpeterskem koncu 1000 Din, neimenovani dobrotniki 8950 Din, Polde Zupančič 1000 Din, zbirka prijateljev Tabora v gostilni Cinkole 300 Din, I. Sitar 200 Din, neimenovana zavarovalnica 4000 Din, neimenovani mešarski mojster v šentpeterskem okraju 1000 Din, I. Krašković 200 Din, Matej Hedžet 500 Din, Joško Peršič 60 Din, Planinc 20 Din, Bačner 100 Din, Janko Drol 100 Din, Pogačnik 300 Din, Emil More 1000 Din, profesor Žmitez 50 Din, Ernest Černe 100 Din.

Naj plemeniti darovalci najdejo še obilo posnemalcev, da se zamore Sokolski dom čimprej popolnoma dograditi.

Jugoslovanski savez treznosti v Ljubljani vabi sokolski naraščaj na predavanje g. Johnsona »O uspehih in neuspehih ameriške alkoholne prohibicije«. To predavanje se bo vršilo v nedeljo 21. t. m. ob 10.45 v Mestnem domu. Sokolski naraščaj in ostalo članstvo naj se udeleži v velikem številu tega predavanja.

Starešinstvo JSS ponovno poziva vsa bratska društva, da proslave kar najbolj svečano Sokolski dan 1. decembra.

Ave patria! Lirična epopeja v treh slikah s predigro in končno alegorijo, ki jo je napisal brat dr. Igor Vidic, je jako primerna gledališka igra za narodni sokolski praznik 1. decembra. En izvod stane 8 Din, pri desetih izvodih je 10 odstotkov popusta. Naroča se pri Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Zrebn list izžrebanih srečk loterije »Društva za zgradbo Sokolskega doma v Sisk« je priložen ravno kar izšli 21-22 številki »Sokolskega glasnika«.

Sokolski Glasnik, uradno glasilo JSS ima v 21-22. šte. tole vsebino: Za neoslobojenu braču! — Poziv starešinstva JSS za proslavo sokolskega dne 1. decembra. — Stane Vidmar: II. prednjački tečaj JSS. — Iz starešinstva JSS. — Iz prosvetnega odbora JSS. — Zbor župskih statističara. — Iz tehniškega odbora JSS. — Iz župa. — Kronika jugoslovanskega Sokolstva. — Sokolska štampa. — Iz češko-slovaškega Sokolstva. — Iz rusokog Sokolstva. — Iz inostranih telovežbenih organizacij.

Ta številka »Sokolskega Glasnika« ima tudi prilogo »Jugoslovanski Sokol«. V njem je jako dober članek brata S. Vrdoljaka o »Sugestivni upliv kod sokolskog vaspitanja mladeži«. Naslednji članek »Sokolstvo i škola« vsebuje memorandum JSS na ministristvo prosvete glede ukinitve telovadbe v IV. letniku učiteljskih in školenja istega predmeta na meščanskih šolah od dveh na eno tedensko uro. V istem članku je okrožnica ministra prosvete na vse velike župane, direktorje in upravitelje gimnazij, realk in učiteljskih o lepoti in veličastnosti VIII. vesokolskega zleta v Pragi z vspodbudo k najintenzivnejšemu prizadevanju za sokolsko telesno vzgojo naše šolske mladine — Brat dr. A. Košir, docent medicinske fakultete končuje v tej številki odlično pismo o »Anatomiji in fiziologiji človeka« s posebnim ozirom na telovadbo.

DANES! DANES! DANES!
Dunajska opereta v Ljubljani
LEO FALL:
Ločena žena
v glavnih vlogah: Mady Christians, Marcella Albani, Bruno Kastner, Walter Rilla.
DANES! DANES! DANES!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

--- Moda --- Med jesenjo in zimo

Med Slovenkami jiti je le malo v tako srečnem položaju, da bi se mogle točno držati vseh modnih predpisov in kapric. Malo je naših dam, ki bi si mogle privoščiti za pozno jesen in za zimo dva posebna plašča; navadno morata zadostovati dva plašča za vso garderobo: prvi za mrz, drugi za hlad; kako se baš letni čas imenuje, je precej vseeno.

Seveda je tudi pri drugih narodih ogromna večina žena in deklet, ki so v enaki situaciji. Ker pa se moda že davno ne more več ozirati le na gornjih deset tisoč izvoljencev, mora nujno računati tudi s tem dejstvom. Zato vidimo, da tudi najelegančajše modne tvrdke poleg luksuznih modelov vedno prinašajo tudi velike izbire ce-

nejših in praktičnih, ki pa gredo v denar v tem večjih množinah.

V to poglavje spadajo takozvani prehodni plašči iz jeseni v zimo; v resnici so ti plašči za ogromno večino ženskega sveta, tudi modnega in modernega, obenem plašči za jesen in zimo. Imajo nekam sportni značaj, a so seveda mišljeni kot plašči za vsakdanjo rabo, za dopoldne in popoldne, za promenado, gledališče in ples. Priljubljeno je letos zopet vzorčasto ali karirasto blago v vseh možnih barvah. Ker je kožušina letos razmeroma draga, je na teh plaščih, ki naj bodo kolikor mogoče poceni, porabljajo le malo, največkrat le kot garnituro ovratnika in manšet.

Borba za in proti čarlstonu

Tudi na Švedskem in v Rumuniji ga odklanjajo.

Dočim čarlston tudi v Ljubljani vedno bolj prodira v široke kroge in se pleše v vseh mogočih variantah, nastopajo v nekaterih državah in mestih še vedno odločno proti njemu. Nedavno smo pisali o borbi, ki je nastala za in proti čarlstonu na Dunaju. Izključili so ga iz vseh elitnih plesnih lokalov, kljub temu pa ga ne morejo zatreti. Prepoved učinkuje ravno nasprotno in čarlston se epidemično širi tudi med dunajskimi plesalci in plesalkami. Danes ga pleše baje že okrog 10.000 parov.

Čarlston pa j spravil iz ravnotežja tudi mirne Švede. Nedavno so poročali listi, da je bil v Stockholmu čarlston prepovedan in vnela se je ljuta borba za in proti, ki še ni končana. V Bukarešti in drugih rumunskih mestih

so ga prepovedali kratkoma po policiji, rumunska vlada pa je prepoved raztegnila na vso državo. Vlada je mnenja, da čarlston ni navedeno vzgojen, ampak da njegove eksaltirane oblike slabo vplivajo na plesalca in plesalko. Rumunski listi menijo, da se bo proti naredbi vlade uprla vsa plesajoča mladina in da je baš rad neumestne prepovedi pričakovati še večjega razmaha ekscentričnega plesa.

Ne Angleščem čarlston ni prepovedan, a kljub temu se ni mogel zelo razširiti. Pravijo, da preveč utruja in da pride zato v poštev le kot sport, ne pa kot zabava. Plesati bi ga bilo treba na prostem. V Parizu čarlston še dominira, bori pa se obupno za prvenstvo s svojim novim tkmecem «black bottonom», kateremu prorokujejo, da bo postal modni ples prihodnje sezone.

Barvite za dijaške kuhinje

M. Mura:

Tajna čestite gospe

Prva oseba: žena. Gospa Lucija Pradi, sedemindvajset let, plavka, velike oči, črne, nenirne. Leži podprta za divanu in si manikira nohte. Občutena je v lahko, precej prozorno ljubečasto haljico. Gospa dolgočasno tdeha.

Bilo je ob devetih zvečer. Druga oseba (sluga) odpre vrata in najavi tretjo osebo:

»Markiz Luigi Miletti. Precej eleganten. Gosti, kodrasti lasje. Fiziognomija odkrita, spontana: pravi veseljak. Višina: katastrofalna 1.86.

Čim se je pojavil na vratih intimni prijatelj njenega moža, je skočila gospa Lucija pokoncu in sedla na rob divana. Pri tem je pustila haljico. (Seveda čisto slučajno!) skoraj na pol odprto, tako, da je razkrivala nogo do vršene strukture. Kakor da ničesar ne opazi, je podala gostu desnico:

»Odkod, markiz, ob tem času?«
»Prišel sem k Pietru po neke informacije. Ali ste sami?«
»Kakor vidite...«
»A vaš soprog?«
»Mislim, da je v klubu.«
»Škoda. Žal mi je... Vi se gotovo dolgočasite sama?«

»Malo... Izvolite!... Poslužite se!«

Markiz je sedel na nizki fotelj in opazoval umetniško koleno, ki se je kakor mala glavica svetlikalo skozi odprto halje.

»Zakaj ste ga pustili v mesto?«
»Ker pač ni hotel ostati doma...«
»Če bi mu bili vi samo izrazili željo, naj ostane, prepričan sem...«
»Motite se! Ravno tako bi žel. Ali hočete vi ostati malo pri meni?«

Markiz se je premaknil in se, kakor slučajno dotaknil umetniško dovršenega kolena, nudeč ji cigareto:

»Zelo radi!«
»Ker se me loteva dolgočas in osamljenost, bi želela, da me vsaj malo kratkočasite...«

»In da vam po vseh pravih dvorim!«

»To baš ne...«
»Vem. Saj sem se samo šalil. Včasih res ni tako...«

»Kako?«
»Da človek dvori ženi svojega prijatelja...«

»To je nedelikatno...«
»A če se žena zaljubi v intimnega prijatelja svojega moža...?«

»Ali je to čestito in pošteno?«
»Ni sicer niti čestito, niti pošteno, pač pa prijetno. Toda stvar se žalibog...«

»Ne vidim zato nobenega razloga...«

»Pod pritiskom okolnosti, lahko

odnošaji, prijateljstvo, intimnost. Intimni prijatelj prihaja in odhaja za svojim šefom, pozna družinsko življenje, pozna do skrajnih malenkosti prijateljev značaj, značaj njegove žene... ve kje njegov prijatelj greši... kdaj se spotakne njegova žena...«

»Svoje vrste machiavelizem!«
»Končno je to vendar popolnoma enostavno. Prijateljstvo postaja vedno bolj srčno in končno intimno. V intimnosti se govori o ljubezni, o strasteh... in onega dne, ko postaja prijatelj... preveč mož... pride žena do spoznanja, da jo prijatelj bolj razume in da bi bila z njim mnogo bolj srečna... In v tem leži nevarnost...«

»Dolžnost pravega in iskrenega prijatelja je, da odvrne vsak nespornost in da zanese v družino srečo in ljubezen...«

»A vse to bi bilo zaman. In končno živeti intimno z mlado, lepo ženo, čutiti, da mu je vdana in predvidevati, da se bo, ko se bo udala intimnemu prijatelju, udala tudi še drugemu... verujte mi Lucija, da je to grozno... da peče. In vsakdo je naiven, kdor ne izkoristi ugodne prilike...«

»In z Bogom prijateljske dolžnosti!«
»Ne, to ne: zaklinjam se vam, da sem se čisto grizel v ustnice samo, da sem prikrl svoje občutke in zakril strast, ki me ogreva za Vami...«
(Ona se začudi in skrije koleno).

»Za mano, čudne ideje. In nikdar se niste drznili...«

»Hm, hm, kdo ve, kako bi me bili pozneje sprejeli...«

»Neprijazno...«

(On se ji približa) — in sicer?«

»Nikoli več Vas ne bi sprejela v svoji hiši, kar bi mi bilo sicer žal...«

»Vem, Vi ste brez napak in grehov. In čemu bi Vam bilo žal, da bi me ne videli več?«

»Ker ste izmed vseh Petrovih prijateljev... Vi ste naj...«

(Jo prime za roko) ... naj?«

(Zmeden). »Najbolj simpatičen...«

»Res? Bil bi srecen, ako bi res igral v Vašem življenju kako vlogo. Vlogo, kakršno bi Vi sami hoteli...«

»Torej bodite mi prijatelj, pravi prijatelj: ali ste zadovoljni s tem?«

»Povejte, ali mi zaupate, Lucija?«

»In še kako!«

»Priznajte mi torej, radi česar ste bili tako otožni, ko sem prišel...«

»Saj nisem bila otožna, Luigi! Bilo mi je samo dolgčas...«

»Ali vam je čisto dolgčas?«

(Ona smeje). »Kako tudi ne?«

(Ji poljubi roko). »Ne sme vam biti več dolgčas... Pietro je tepec. Moral bi se vam bolj posvečati. Ah, da sem jaz...«

»Vsi samci govorijo tako!«

»Nimam te izkušnje. Toda oženjen ali ne oženjen, nikoli bi ne dopuščal, da se žena, ki jo ljubim, dolgočasi ter

daje vsako leto svoje orehe za izdelovanje čiste, zelo higijenske rastlinske masti za jelo

KUNEROL

100% čista mast iz kokosovih orehov.

Perzijska žena

Tajinstveni pajčolan obdaje perzijsko ženo, obdaje jo teman in umazan šlem, v katerem prevede polovico svojega življenja. Kakor preplašena ptica hiti na ulici, kot sužnja živi v haremu, strogo, tajinstveno življenje muslimanke. Vsakemu muslimanu, ki ni sam oženjen, oziroma mož, oče ali brat, vsakemu tuju ostane misterij harema prikrit, nepoznan. Dolga halja, s katero je odeta Perzijanka, daje samo slutiti, kake dražesti zakriva. Tu in tam se morda prikaže izpod nje lepo oblikovana nožica, diskretno izdaje morda še obliko ramen ali velike, sanjave, črne oči. V deželi iz «Tisoč in ene noči», v zemlji nepreglednih step in pečin, z zelenimi oazami, posejanimi s kupolami in minareti mošej, ki so podobne zlati turbanom, v deželi, ki slovi po svojih magičnih bajkah, v tej deželi živi žena še danes v okovih za naše pojmovanje groznega harema.

Harem se imenuje «ženska soba» ali hiša. Navadno jo deli vrt od stanovanja posestnikov in moža. Kot eden najlepših slovi harem princa Sarem ol Dowlaya v Ispahanu, čarobnem mestu šaha Abbasa. Princ sam in njegova ožja okolica so se že oprijeli zapadne kulture in nastopajo kot elegantni, posvetni ljudje z evropskimi manirami. Toda princeza četudi se oblači po najnovejši pariški modi, živi še vedno v haremu. Če se kaki Evropejki posreči, da dobi dostop v haremske prostore, — kar pa se le redko zgodi — jo spremlja vedno črn evnuh z belim turbanom. Na haremskem dvorišču sreča navadno princezine spremljevalke, zbrane krog vodnega bazena, odete z belimi pajčolani, ki se slikovito ovijajo okrog lepih ramen. Vsako turko, zlasti pa inozemko, smatrajo za nečisto, oskrunjeno. Princeza sprejema obiske v salonu, urejenem po strogo francoskem okusu. Govori perfektno francoščino, njeno spremstvo pa ne zna niti francoščine, niti angleščine, dasi dandanes vsak naobražen Perzijec govori navadno oba jezika. Mnogi znajo tudi nemško. Perzijska žena v izobrazbi daleč zaostaja za moškimi.

Haremsko življenje perzijske žene je združeno z zastarelimi in nenavadnimi običaji. Pred poroko ne more noben mož videti svoje bodoče družice, niti nevesta ženina, s katerim bo vezana vse svoje življenje. Samo mati ali sestre ji pripovedujejo o njem in njemu o njej. Zato tudi v zadnjem času mnogi naobraženi Perzijci nehoje stopiti v zakon vse dotlej, dokler se ti zastareli običaji ne odpravijo. Najmanj, kar zahtevajo je, da prej vidijo in spoznajo svojo bodočo ženo. Koran sicer nikjer ne predpisuje onega turbona in zagonetnega pajčolana, toda

«molla», veliki duhovni, strogo čuvajo, da se ta zakon ne prekrši.

Perzijske žene se ne smejo nikoli zanimati za javne prireditve. Ni jim dovoljeno sodelovati na javnih zbioravanjih; ne smejo se niti zanimati za ustroj in upravo države, občine itd. Tudi vstop v parlament jim je zabranjen. Če ima kaka Perzijanka ljubavno razmerje z nevernikom, (moškim, ki ni muslimanske vere), a se to izve, jo še dandanes javno bičajo. Razumljivo pa je, da si tudi Perzijanke žele več svobode, vsaj del one, ki jo uživajo žene na zapadu, o katerih sanjajo v haremu. Ko je nedavno neka Amerikanka na javnem shodu v Teheranu nastopila za odpravo pajčolanov, so navzoče Perzijanke to zahtevo z navdušenjem pozdravile. Saj si žele to deset in desetletja, a nimajo moči, da bi si to same izvojevale.

V najnovejši dobi se vzgledujejo Perzijanke na Ameriko, ki se jim zdi vzorna. Moderna perzijska žena hlupi po izobrazbi. Vedno bolj jo navdaja vera, da ni več daleč čas, ko se bo tudi Perzijanka osvobodila haremskih spon.

Eden najuglednejših Perzijcev, knez Kawan ol Molk iz Siraza je nedavno izjavil, da je njegova največja želja, imeti po evropskem običaju samo eno ženo, s katero bi lahko srečno in zadovoljno živel. Dandanes pa ima vsak Perzijec pravico, da si vzame drugo, tretjo ali četrto ženo. Perzijska žena živi radi tega v stalnem strahu in trepetu pred rivalinjo, ki ji zamore vsak čas odvzeti ljubljenega moža.

Ta strogi haremski običaj pa vlada samo v mestu in v vaseh. V stepi, pod šotorom, uživa Perzijanka več svobode. Tam lahko hodi brez koprene na obrazu. Tudi knežinja Bakhtiara, nazvana Bibi Miriam, sme v svojem glavnem mestu, romantičnem gorskem selu, hoditi brez pajčolana, dočim so njene tovarišice v razkošnem Ispahanu, mestu «molla», obsojene, da prenašajo vse neugodnosti in težo zastarelih muslimanskih običajev.

Toda vzgled Kemal-paše, ki je brezobzirno pomedel z vsemi takimi preživetimi predpisi in navadami, bo prej ali slej prodrl tudi v Perzijo. In to je danes še največja tolažba in up perzijske žene.

Tako?

Šef (prodajalki): »Zapomnite si, gospodična, da imajo naše stranke, naši odjemalci vedno prav!«

Prodajalka: »Tako? A ta dama, ki je pravkar zapustila trgovino, je trdila, da smo goljufi.«

Con amore.

Dirigent (godbenikom): »Gospoda, to mora biti bolj nežno! V partituri stoji con amore, a vi svirate to, kakor da ste oženjeni!«

čuti potrebo, da se posluži izvenzakonskih sredstev...«

»Tudi Pietro je bil poprej istih nazorov. Toda rafiniranost ni njegova lastnost...«

»Se bo že še spremenil...«

»Zato je že prepozno. On bo ostal vedno takšen, kakoršen je sedaj. Vse sem že poskusila. Lepotičila sem se za njega, čitala sem mu iz knjig, svirala in pela sem, toda vse je bilo zaman...«

»Lucija, vi govorite kakor knjiga...«

»Iz katere pa Vi, Luigi, nečete čitati...«

»Saj mi še tudi niste dali priliko zato...«

»Vsaka knjiga leži v biblioteki in čaka, da jo vzame v roko oni, ki želi spoznati njeno vsebino...«

»To je nekaj čisto drugega...«

»V tem se z Vami popolnoma strinjam. Ali ste sedaj zadovoljni?«

»Vaš značaj je opojen, poln pozabljenja in nežnosti...«

»Priznajte torej!«

»Molčite, bolje bo!«

»Saj vem vse...«

»Ne, ničesar ne veste...«

»Zaklinjam se Vam, da vem vse, tudi najskrivnejše podrobnosti. (V tem vstopi sluga ter prinese na tasi skodelice s čajem. Markiz ponudi Luciji ter namigne slugi, da se odstrani.)

»Čemu nečete priznati?«

»Ako zineti še eno besedo, vam ne dam sladkorja...«

To in ono Češki Robinson v polarnih krajih

Iskalci zlata na Aljaski. — Spomini na politične izgnance. — Grobnica poglavarja Eskimov.

Od kraja Salomon do mesta Nome je se angleških mili. To pot smo prehodili peš in temeljito ogledali morsko bato. Poleg nas je bilo zanimivo življenje in težko delo iskalcev zlata. V tistih časih so ljudje mislili, da je v okolici mesta Nome vse polno zlata in da leži kar na cesti. Mesto Nome je bilo takrat na višku svojega razvoja. Na razmeroma kratki obali je delalo 1.200 mož, ki so se borili za morjem, viharji in mrazom, da najdejo vsaj nekaj zrn dragocene kovine. Nome leži tik ob morskem zalivu, blizu katerega je primitivno in stromašno pokopališče. Kos zemlje je ograjen s starim zidom, ki se je že na mnogih krajih porušil. Iskalci zlata so zavohali bogato zlato žilo tik pod pokopališčem. Najprej so kopali zlato skrivaj, potem pa javno in naposled so vse pokopališče podminirali. Izpodkopali so vso parcelo, grobovi so se večinoma sesuli in krste so se trkale po strmi obali v morje. K sreči so bila trupla večinoma ohranjena, ker je zemlja na Aljaski več metrov globoko zamrznjena in tako so se morali mrtlici še po smrti seliti. Koučno je nastopila proti oskrumbi pokopališča krajevna oblast, ki je kopanje zlata prepovedala. Zlat žila je segala do pokopališča do morja.

Orobar v Nome je bil takrat Čeh Antonin Navrátil. Imel je obito posla, ker so ljudje od bede, pomanjkanja in nalezljivih boleznih v masah umirali. Poleg njega je bilo v Nome še več Čehov iz Češke in Moravske. Pečali so se večinoma s trgovino. Nekoč sem šel v spremstvu Eskimov po ulici in naenkrat sem začul za seboj pozdrav »Dobro večer!« Bilo mi je, kakor da je nekdo za mojim hrbtom ustrelil. Bil je moj ožji rojak Kising, trgovec s kožuvinami v Nome.

Severno od Nome leži mala naselbina Teller, kjer prevladujejo Eskimi. Tudi v tej naselbini sem se seznanil s rojakom, ki je izvažal v Ameriko suhe ribe. Dalje proti severu je rtič York in Tin City. Tudi v okolici teh dveh krajev so bili bogati zlatonosni rudniki. Proti zapadu se odpira zaliv Kotzebue, dalje sledi Kandell in Deering. Tu so kopali zlato rudo že pred 100 leti. Pri rtiču Princ Wales smo našli na sledove sibirskih političnih izgnancev. Napisi na spomenikih datirajo iz 1816. Slične spomenike smo našli tudi ob reki Kuskojvini, samo da so bili napisi ruski. Blizu teh spomenikov smo našli na mamutove kosti. V skalovju med rekama Kuskojvino in Lohotitno so na peščenem bregu zapuščene koče, v katerih smo našli staro pohištvo, izdelano večinoma iz mamutove kosti. Na eni teh koč, ki je bila razmeroma še dobro ohranjena, sem prečital letnico 1603. Belokožci so bivali torej tudi v tem kotičku Severne Amerike že začetkom 17. stoletja. Poleg mrtvih spomenikov so zapustili belokožci v teh krajih tudi žive spomne. Med Eskimi smo namreč opazili mnogo zanimivih tipov, ki se jim je poznalo, da so potomci belokožcev. Med Eskimi in Indijanci sem videl več moških in žensk s svetlimi lasmi in modrimi očmi. Domačini nazivajo te zanimive tipe »Čarkoeskimski« ali »Čarkoindijanci«.

Zelo me je zanimalo razmerje med belokožci in domačini. Evropski priseljenec se zna živeti v odtone razmere, med domačini najde ženo in se tudi prilagodi njihovim običajem, vendar pa nikoli ne prizna pripadnosti druge rase istih pravic, kakor jih ima sam. Omeniti hočem še eno eksperiment, ki sem se je udeležil za časa svojega bivanja na Novosibirskih otokih. Z neko sibirsko ribiško ladjo sem se odpeljal na Medvedji otok, kjer sem zamenjal kožuvinami, potem smo pa odpluli med Aleutskimi otoki in ob Sahalinu proti jugu. Na Sahalinu smo naložili premoaga ter se napotili proti Petropavlovski na Kamčatki. Tu smo prodali del rib, nalovljenih v Ledjenem morju, in nadaljevali pot proti japonskemu otoku Ersa. Nekaj dni smo se mudili tudi v Osači, kjer smo prodajali ko-

žuvinami. V korejskih pristaniščih smo prodali kitovo kost, v Četu pa zalogo kitove masti. Takrat sem drugič videl Vladivostok, kjer smo se ustavili in nakupili večjo zalogo živin. Prezimovali smo v zalivu ob kamčatski obali. Naše trgovsko potovanje je trajalo 153 dni. Ladja, s katero smo pluli skoraj pol leta, se je nazivala »Severna zvezda« in je bila last neke sirske delniške družbe.

V štirih letih sem se tako dobro seznanil z Eskimi, da so me izvolili za hejtmana. Kot tak sem imel dovolj priložnosti, da si ogledam življenje in običaje tega siromašnega plemena. Eskimi nosijo večinoma kožuhovinaste obleke in način njihovega življenja se od pradednih časov ni mnogo izpremenil. Civilizirani ljudje so jim prinesli puške, obenem so jih pa naučili piti žganje, kar je za Eskime največja nesreča. Pijani Eskimi bi brez pomisleka prodali sebe in svojo svobodo. V pijanosti so zelo surovi in krvoločni. Kakor v pradednih časih, so Eskimi tudi dandanašnji zelo pobožni. Njihovi verski obredi se imenujejo »hula«, kar pomeni sestanek vsega plemena. Na prvem takem sestanku, ki sem se ga udeležil tudi jaz, so mi Eskimi pripovedovali o grobu enega pradednih poglavarjev. Ta pravila se podeduje iz roda v rod. Pripovedovali so mi, da počiva veliki poglavar pod snegom že 3.000 let. Ker jim nisem verjel, so mi hoteli pokazati njegovo grobnico. Čez nekaj dni so prišli pome, zapregli pse, me odpeljali k ledeni gori, ter mi pokazali grob. Hotel sem stopiti v votlino, kjer počiva njihov poglavar, toda Eskimi so mi to ogorčeno zabranili. Od groba so se poslovili z neko pogansko molitvijo, potem pa smo se odpeljali nazaj.

Misel na grobnico pradednega poglavarja mi ni dala miru. Neke noči, ko so bili skoro vsi Eskimi na lovu, sem zapregel pse in se odpeljal h grobnici. Z lopato sem odmetal sneg in kmalu sem stal na hodniku pred poglavarjevo grobnico. Na koncu hodnika sem zagledal nekako streho, obdano z mamutovimi kostmi, pod katero so ležali zemski ostanki velikega poglavarja. Po poganskim običajih Eskimov je imel poglavar pri sebi vse orožje. Njegovo telo je bilo tako sveže, kakor da leži v grobu šele nekaj dni. Sedel je, obrnjen z obrazom proti severu in ogrnjen z medvedovo kožo. Ze sem mislil ukrasti njegovo truplo in je prepeljal skrivaj v San Francisco, pa sem si premislil. Spoštljivo sem pokril grob in zasul vhod s snegom, da bi nihče ne opazil sledov mojih nog. Pozneje sem odprl v ledeni gori še dva groba, kjer pa razen trupa nisem našel ničesar. Pri tem sem se prepričal, da Eskimi dobro poznajo svojo zgodovino, dasi ne znajo pisati in torej ne morejo zgodovinskih dogodkov zabeležiti. Kljub temu vedo, kje počiva prabene njihovih najstarejših poglavarjev, ki ima pri sebi vse znake svojega dostojanstva in moči.

Dogovore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

»Sladkal se bom pač z Vašimi poljubi. No, pa govorimo o glasi.«
»Ze dolgo ne sviram več.«
»In čemu ne?«
»Tudi to me že dolgočasi.«
»Tudi če sem jaz pri Vas?«
»Morda... in v Vaši navzočnosti bi me bilo nekoliko sram. In potem...«
»Potem...?«
»Morda bi Vam vzela preveč vašega dragocenega časa.«
»Čas mi krajejo drugi s tem, da me predložijo zadržujejo izven Vaše bližine (Jo poljubi).«
»...«
»Upam, da boste postala z mano bolj intimna.«
»Saj sem že itak preveč!«
»To mi dokažite.«
»Kako?«
»Dovolite mi, da pridem... ne, ne drznem si...«
»Poskusite!«
»Da prodrem v vaše čare!«
»Svobodno!«
»Tukaj?«
»Tukaj nikdar! Preveč spoštujem svojega moža...«
»Torej jutri.«
»Javila vam bom telefonično.«
»Ura je kazala že 12. Gospa se je dvignila. Napol odprta haljica je razglašala njena bela ramena in njene bujne grudi.«
Markiz je bil kar hipnotiziran.
»Torej, markiz, vi res vse veste?«
»Vse.«

»Tudi to, kar se nanaša na mojo intimnost?«
»Tudi to... A kako, to vam bom povedal jutri na telefonu.«
Razšla sta se.

Naslednjega dne ob 17. na telefonu:
»Ali ste Vi? Tukaj markiz Miletti.«
»Da, jaz sem Lucija; dober dan!«
»Ali lahko pridem?«
»Kam?«
»K vam, Lucija, saj sva se včeraj dogovorila.«
»Da, da, in obljubila sem vam, da vas bom preko telefona obvestila, da se vam nikdar in nikoli ne bom ušla...«

»Vi se šaljite, Lucija!«
»Ne, popolnoma resno.«
»Toda čemu?«
»Ker o meni že preveč veste. Veste vse.«
»Jaz vendar...«

»Vi ste tepec! Zahvalite se za to mojemu možu. Ko bi bil on zamažal gotove podrobnosti in bi se vi ne kazali preveč informiranega, morda... morda... bi se vam bila že včeraj ušla. Sedaj pa je že prepozno!«

Dva meseca pozneje je zvedel od njenega moža, da ima lepa Lucija na bokih vse polno mozolov, ki zelo neestetično vplivajo in ki so doslej vedno uspešno branili čestitost in poštenost njegove žene tudi v najtežjih skušnjavah...

Kaj bodo jedli naši potomci?

Na svetu je zčaj vse polno prorokov. Vsaka založba nam lahko postreže z literaturo, obsegaj. prorokovanje o bodočnosti zemlje, človeštva in svetovja. Toda doslej se nismo imeli proročevanja o bodoči hrani. O tem problemu sta napisali knjigo Angležinji Harteyeva in Leveleva. Knjižica nosi naslov »Lucullus, hrana bodočnosti«. Mnogi učenjaki so že ugibali, kaj bodo naši potomci jedli. Prišli so do zaključka, da se bodo zadovoljili s tabletkami in pilulami, ki jih bodo prodajali v apotekah, kakor prodajajo zdaj aspirin. S tem si bodo naši potomci prihranili mnogo časa in energije za druge važnejše posle.

Angleški prorokinji soglašati, da nastane čas, ko bodo ljudje uživali samo umetno hrano. Toda ljudje bodo kmalu sili pilul in sledila bo doba sladkoslednosti, kakršne niti za časa Luculla ni bilo. Sred. 20. stoletja se bo število vegetarijancev tako pomnožilo, da pride do pr-hibicije mesnih jedi. Nato nastopi doba umetne hrane, pri kateri pridejo do veljave bakterije. Angležinji navajajo v svoji knjigi jedilni list za l. 1989, ki navaja za obed sledeče sestavine: Potage Bacteria 0,17, Souffle cautchoux, Creie Roti in L'armidon, Charbon Sauté, Creme d'argile. Ze čez 45 let pride do revolucije in ljudje bodo zopet sladkosledni. Zemlja nauče roditi trikrat na leto, tako da se bo živalstvo in rastlinstvo zelo hitro razmnoževalo.

Zanimiva anketa o veri v posmrtno življenje

Ameriški učenjak Frether se je dolgo pečal z vero v posmrtno življenje v Ameriki. Dobil je nebroj odgovorov. Neki 84letni duhovnik je pisal, da v življenju ni imel časa razmišljati o tem vprašanju. Neki sodnik je odgovoril, da si s posmrtnim življenjem sploh ni hotel beliti glave, ker se je bal, da bi utegnil zblazniti. Statistiki je v svojem odgovoru napisal, da pomeni razmišljanje o posmrtnem življenju potrat časa. Neka pisateljica sploh ni hotela odgovoriti, češ da se njeni nazori čisto menjajo in da misli o smrti tako, kakor je pač njeno zdravstveno stanje. Neka 35letna dama je odgovorila, da se za posmrtno življenje sploh ne zanima, ker ji življenje na tem svetu popolnoma zadostuje. Neč 99letni filozof trdi, da veruje v posmrtno življenje, dasi živi pretežna večina ljudi tako, kakor da bi posmrtnega življenja ne bilo.

Iz ankete je razvidno, da mnogi verujejo v posmrtno življenje, da pa vsak človek drugače protivira svojo vero. Nekateri upajo najti na onem svetu srečo, ki je niso našli na tem, drugi mislijo, da bodo po smrti nadaljevali svoje umstveno delo itd. Mnogi črpa jo vero v posmrtno življenje iz verskih dogem, drugi zopet iz prepričanja, da njihova duševnost ne more popolnoma izginiti.

Čez devet let odkrit umor

Prebivalce neke vasice blizu Jihlave na Češkem je razburila v sredo senzacionalna vest o umoru, ki so ga odkrili po devetih letih. Ze delj časa so ljudje govorili, da skriva rodbina kmetice Snajdra neko tajnost, ki bi spravila vse rodbinske člane pred sodišče, ako bi prišla resnica na dan. Orožništvo se je že dolgo zanimalo za te govorice. Toda šele v torek je Snajdrova sestra svoji sosedki priznala, da je izvršila nje na tašča l. 1917. zločin. Sosea je obvestila o tem orožnike, ki so uvedli preiskavo. Najprej so zaslišali 72letnega Franca Snajdra, ki mu je žena s svojim neznanim značajem zagrebnila vse življenje. Zaslišani je brez obotavljanja priznal, da je njegova 66letna soproga v aprilu 1917 umorila neznanega krošnjarja, ki je prenočeval na skednju. Stari Snajdr je izpovedal sledeče: V aprilu 1917 je prišel nekega večera k njim prileten možiček, ki je govoril čuden jezik, najbrž hrvaščino. Prosil je za prenočišče, ker ni imel v vasi kje spat. Žena je rekla Snajdru, da bi mogel krošnjar prenočiti samo na skednju. Tujec je bil tudi s tem zadovoljen. Ponoči je Snajder slišal, kako so zaškrpala vrata. Vstal je in išel pogledat, kdo lomasti po veži. Ker ni našel žene v postelji, je odšel na dvorišče. Bila je jasna noč in kmalu je opazil ženo na skednju. Šel je za njo in naenkrat je zagledal tujca z razbito glavo na tleh. Kraj njega je ležala sekira. Snajdrova je vzela tujca iz žepa denarnico, v kateri je bilo samo 20 Kč in culico z razno robo, ki jo je imel krošnjar pod glavo. Zgodaj zjutraj je položila Snajdrova truplo na voziček, ga pokrila s slamo in odpeljala na polje; kjer ga je zakopala. Snajder je vse to skrivaj opazoval.

Na podlagi te izpovedi sta bila Snajder in njegova žena Katarina takoj aretirana. Ponoči so ju odvedli orožniki na polje, kjer so začeli v njuni prisotnosti iskati truplo. Ker trupla dolgo niso mogli najti in ker je Snajdrova trdila, da sta z možem pred leti na istem kraju orala in zakopala truplo globlje, so orožniki odvedli oba nazaj v vas, kjer so Snajdra ponovno zaslišali. Mož je vztrajal na svoji prvotni izpovedi. Dodal je samo opis neznančeve zunanosti. Spominjal se je še dobro, kakšne lase in oči je imel nesrečni tujec. Snajdrova pa umor odločno taj. Orožnikom je izjavila, da si je mož vso storijo o umoru izmisli, ker jo sovrži in bi se rad maščeval.

Orožniki so zaslišali tudi ostale ro-

binske člane. Najstarejša Snajdrova hči je izpovedala proti materi, pozneje, ko je bila zaslišana v materini prisotnosti, je pa prvotno izpoved preklcala. Tudi Snajdrova sestra si v izpovedih nasprotuje. Enkrat trdi, da je stara res umorila krošnjarja, drugič pa taj. Ker je vsa zadeva zelo zamotana, so orožniki pustili Snajdra v vasi, njegovo ženo pa izročili okrajnemu sodišču. Zdaj iščejo truplo. Najbrž je bil umorjen kak Bošnjak, ki je krošnjaril po Češkem.

Angleških dežnih plaščev

nova partija je dospela. Zopet nižje cene pri

DRAGO S C P W A B. LJUBLJANA

Ameriške zanimivosti

Najstarejša volilka. — Neprijeten gost v banki. — Mokra noč na rumunskem poslaništvu.

V začetku novembra so se vršile v Ameriki volitve, za katere je bila naravnost ogromna agitacija. Volivni agencije so spravili na volišča staro in mlado, črno in belo, kratka, kar je hodilo in imelo pravico glasovanja. V mestu Hakach je volila 101 letna starica Dorothy Redd Smith. Starka je prišla popolnoma sama na volišče, samozvestno je volila in nato mirno odšla. V Rockfordu je glasoval 100 letni John Kosier. Ta se je prvič udeležil volitev že l. 1852.

Neprijeten obisk je doživela pretekla dni National City banka v New Yorku. V banki se je pojavil neki neznanec, ki je v božjem imenu zahteval, da mu izroče ves razpoložljivi denar, sicer požene banko z nitroglicerinom v zrak. Na moža je bila newyorška policija že poprej pozorna ter nanj opozorila vse newyorške banke. Moški, ki se je pojavil v banki, je stopil k blagajniku in ravnodušno izjavil: »Baš sem govoril z gospodom Bogom. Izročite mi ves denar, ki se nahaja v banki.« Ko je blagajnik skušal pridobiti na čas, je neznanec potisnil skozi okence umazan listič papirja, na katerem je bilo zapisano, da mu mora banka izročiti vse bankovce po 100 in 1000 dolarjev in da naj si nihče ne drzne poklicati policijo. Pri sebi da nosi v steklenici veliko množino nitroglicerina. Ko pa je blagajnik kljub temu obvestil policijo, je mož, ki je baš govoril z Bogom, odnesel pete, za strah pa v banki vrget na tla steklenico, ki pa je bila napolnjena samo z vodo. Nato je izginil in se izgubil med množico.

Povodom bivanja rumunske kraljice v ameriški prestolici v Washingtonu je priredilo rumunsko poslaništvo kraljici na čast velik banket, na katerem so pili tudi šampanjec in druga žlahtna vina. Pred poslaništvom je stražil stražnik Starkweather, ki je slovel radi svoje abstinence in baš zato so njega postavili pred poslaništvo. Kako je bil presenečen drugo jutro komisar, ko je našel zvestega svojega stražnika spečega na vrtu za poslaništvom. Stražnik se je izgovarjal, da je bila noč zelo mokra in burna. Pomagalo pa mu to ni in je bil obsojen na 75 dolarjev globe. Listi zatrljujejo, da je to globo poravnala rumunska kraljica, ki je izvedela za dogodek.

Divjih zubrov v Evropi ni več

Človek je najhujši sovražnik divjih živali. Tam, kamor stopi človeška kultura, začne divje živali polagoma izumirati. Toda človek gre za divjimi živalmi tudi v njihova zadnja zavetišča in bati se je, da bodo divje živali prej ali slej sploh izginile. Zato so nastopile nekatere države v zaščito divjih živali s posebnimi zakoni. V mnogih državah ustanavljajo umetne naravne parke in si na vse načine prizadevajo, da bi ohranili vsaj te bore ostanke favne, ki jim je kruta lovčeva roka še prizanesla. Tudi Evropa je imela vse polno divjih živali in zveri, ki so zdaj večinoma iztrebljene.

Levi, ki so živeli za časa Aristotela v severni Grčiji, so že davno iztrebljeni. Tudi volkovi in medvedi so na angleških otokih izginili že v 10. stoletju. Zadnjega divjega mrjasca so ustrelili v Angliji l. 1650. Medvedi so se pojavljali v Vogezih še v 17. stoletju, toda zdaj ni o njih duha ne sluha. Zadnji medved je bil ustreljen pred več kot 150 leti blizu Monakova. Polagoma izumirajo tudi žirafe, nosorogi, sloni in kiti. Iz Evrope je izginil eden največjih in najzanimivejših predstavnikov evropske favne — evropski bison ali zubr. O tem, da je živel v Evropi, priča njegovo okostje, ki so ga našli ob reki Irtsi v Sibiriji, ob Ledjenem morju in na Španskem. V podzemnih votlinah, kjer je živel pračlovek, so našli zelo primitivne slike zubrov. Največ zubrov je bilo v Franciji in Španiji. V Franciji so zubri izumrli v 15. stoletju, v Rusiji pa l. 1775. Začetkom 19. stoletja so bili zubri samo še na Poljskem in na Kavkazu. V takozvanem Beloveškem pragozdu na Poljskem, ki meri 128.000 hektarjev, so našli pribežališče zadnji zubri, ki so jih vzeli pod zaščito najprej poljski kralji, potem pa ruski carji. Pobijanje zubrov je bilo najstrožje prepovedano. Lovci, ki so si drznili kršiti to prepoved, je čakalo najprej izgnanstvo v Sibirijo, pozneje pa občutna denarna globa. Zanimivo je, da je dobila po zubrih imena neka trava, ki jo imenujejo Rusi »zubrovka« in ki jo rabijo za izdelavo istoimenskega žganja. Po tej travi dobi žganje po-

sebno barvo in izredno prijeten okus, odnosno vonj.

V Napoleonovih časih je bilo zubrov na Poljskem še 300, l. 1820 je 500, l. 1860, celo 1578. Potem se je začelo njih število rapidno krčiti. L. 1878 jih je bilo še 579. Največ so jih pobili lovci. Zubri, ki poje v zoološkem vrtu 16 kilogramov sene in 200 litrov ovsa na dan, se mora v pragozdu zadovoljiti s 6 kg sene. V Beloveški pragozd so prignali Poljaki tudi druge divje živali in tako je začelo zubrom primanjkovati hrane. Mnogo zubrov so pokončali tudi nalezljive bolezni.

Svetovna vojna je bila za zubre katastrofalna. Beloveška čreda je štela l. 1914 še 737 glav. Ti zubri so se ohranili do l. 1915, ko se je pričel znani umik ruske armade iz Galicije. Med umikom so Nemci in Rusi postrelili večino zubrov. Ko so pa zasedli Beloveški pragozd Nemci, se je začelo brezobzirno pobijanje teh živali. Poleg zubrov je pokončala nemška armada na Poljskem tudi mnogo krav in bikov. Začetkom l. 1918, so našli še 200 zubrov; ko so se pa Nemci umaknili, jih je ostalo zelo malo. Zadnji zubr je bil ubit 12. aprila 1919.

Manj znana je zgodovina kavkaških zubrov. L. 1870 jih je bilo na Kavkazu še okrog 2000, l. 1895, pa samo še okrog 1000. Začetkom 20. stoletja je padlo njih število na 700. Za časa boljševiške revolucije so izginili na Kavkazu zadnji zubri; boljševiki so jih pobijali s strojnimi puškami. Zdaj ni v Evropi nobenega divjega, prosto živčega zubra. V raznih zooloških vrtih jih je ostalo še okrog 70, vsi drugi so bili pobiti. Nedavno so pokrenili prirodoslovci vprašanje ustanovitve posebne lige za zaščito evropskega bisona. Samo na ta način bi se dalo rešiti zubre popolnoma pogina.

Humoristični kotichek

Spoznal jo je.

»Jaz sem spoznal svojo ženo še le tri mesece pred poroko.«
»Jaz pa tri mesece — po poroki!«

Hud prepri.

»Danes sem se s svojim šefom v uradu pošteno skregal. Če ne prekliče svojih besed, zapustim prvega službo.«
»Kaj pa ti je vendar takega rekla?«
»Rekel je: Prvega lahko greste!«

Vedno trgovce.

»Vračam vam vašo besedo, g. Izak. Evo vam tudi prstan, ki sta mi ga dali. Ne morem vam poročiti, ker ljubim drugega.«

»Drugaga? Rahela! A kdo je to? Kako se piše, kje stanuje?«
»Kaj se mislite maščevati?«
»To ne... toda prstan bi mu lahko prodal.«

Previdnost.

Nekje na Gorenjskem so se fantje pošteno stepli, pri čemur je Janez dobil težke poškodbe na nogah.

Cez mesec dni ga sreča prijatelj: »Kaj vraga, ti še vedno hošiš po bergljah. Misliš sem, da ni tako hudo.«
»Saj tudi ni. Več, zdravnik mi je rekel, da lahko hodim brez bergelj in palic, toda odvetnik mi je to zabranil.«

Upravičeno vprašanje.

Sodnik: »Vaš poklic?«
Obtoženec: »Književnik.«
Sodnik: »Od česa živite?«

Znižana cena.

»Ali gospod doktor, kako mi morete vendar zaračunati za eno samo vizito 100 Din?«

»To je moja običajna taksa.«
»Meni bi pa že lahko priznali znižano ceno, saj se je od mene nalezla špansko cela hiša. Pomislite, da bi niti eden ne prišel k vam, če bi ne bil jaz obolen.«

Tri potrebne vrline.

Kandidat v ženitovanskem uradu: »In potem, veste, mora imeti moja žena predvsem tele tri vrline: imetje, denar in bogastvo.«

Strašni ljudje.

»No, kako vam ugajajo vaši novi sostanovanci?«

»Ah, to so strašni ljudje.«
»Kako to? Saj so vendar videti tako mirni in tihi.«
»Saj to je, vedno govore tako tiho, da ni mogoče ničesar slišati.«

Avtomobilska nezgoda princeze Ileanne.

V sredo je rumunska princeza Ileana, ki spremlja svojo mater, kraljico Marijo, na potovanju po Ameriki, napravila avtomobilski izlet iz Chicaga do Indianopolisa. Avtomobil je krmarila princeza sama. V bližini Indianopolisa je na nekem ovinku avtomobil trčil v tovorni kamion, ki je vozil spredaj in se ni mogel ali pa ni hotel dovolj izogniti. Princeza je bila lahko ranjena ter je bila prepeljana v bolnico, kjer pa je ostala samo eno uro.

Vremenska katastrofa v Ameriki. V torek je divjala nad vzhodnim delom Zedinjenih držav strohovita nevihta. Vihar je odnašal strehe in dimnike, trgjal brojavne in telefonske žice ter poškodoval mnogo ladij. Vmes je bilo kakor iz škata. V vzhodni Pensilvaniji in zapadni Virginiji so vse reke prestopile bregove ter odnesle več železniških in drugih mostov. Nad New Yorkom je divjal orkan, ki je zahteval 10 človeških žrtve.

Zenska, ki hoče opravljati krvniške posle. Agencija Reuter javlja iz Hamiltona (Ontario, USA), da je neka ženska vložila formalno prošnjo na mestnega šerifa, da ji dovoli izvršiti eksekucijo na Joeru Bortyju, ki je bil zavoljo umora neke vdove v decembru prejšnjega leta obsojen na smrt na večalih. Toda šerif je ponudbo eksekutirane ženske zavrnil, čeprav je cele tedne zamažal išče moža, ki bi izvršil eksekucijo.

Trst, 18. novembra.

Naročila nasloviti razložno takole:
**EUGEN V. FELLER, lekarnar, Do-
nja Stubica, Elsatrč 238, Hrvatska.**

Specijalna mehanična delavnica

popravo pisalnih, računalnih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registriranih blagin
— Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu.

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova ulica 6
Telef. 980

Preselitev.

Zobni atelje Leop. Weiss

se je preselil in se nahaja Sv. Petra cesta 64

Francoske vezenine toilet

z volno, svilo, srebrno in zlatom po naj
novejših smernicah posestniške parisko-
lyonske tvrdke AMK. — Najmodnejši na-
črti in najfinjša izvršitev vezenja za-
starev, perila, pregrinjal, izdelovanje in
razpošiljanje šablon za predtisk žen-
skih ročnih del. Entianje, ažuriranje,
predtiskanje.

Matek & Mikoš, Ljubljana
DALMATINOVA 13

Ivan Bricej, Ljubljana

Najstarejša slovenska plesarska
in ličarska delavnica

Domenška cesta 13 in Gosposvetska 2
(šveršče kavarno „L'Europe")
Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerno.

L. Mikuš

(Ljubljana, Bled trg 8)
popravo vseh vrst
delavskih in sivil-
skih ter spreminjanje
palt.

Popravlja se tudi železo in alu-
minij.

Copičko - ščitko
ter vse vrste ščitarskih
izdelkov izdeluje
HINKO ŠIMENC
Kongresni trg 8
Tržaška cesta 5

Poverjeni prodajalec srečk
državne razredne loterije
Orag. R. Kolaković
BEOGRAD

prodaja na veliko in malo.
Najbolje urejena poslovnica
te vrste. Daje najugodnejše
pogoje za prodajo srečk.
Službeni načrt z navodilom
pošljem vsakemu brezplačno.

Delavko

provodno moč za umet-
no vezenje, svilo, sukno,
platno itd. (Kunststop-
perin) išče za Zagreb
zagrebška klinika rublja.
— Ponudbe na: Zagreb,
poštanski pretinac 193,
3311

G. Flux, Ljubljana,

Gospodarska ulica 4/I. —
Posredovalnica boljših
služb — šče nujno več
finih kuharic za izven
Ljubljane, 4-5 kuharic,
restavracijsko kuharico,
slugo, 2 vzgojiteljice za
v bližino Ljubljane itd.
Priporoča pridne začot-
nice vsake vrste 3306

Znižane cene pri „TRIBUNA“

za Miklavža.

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov, igra-
niškov, stolic, holendarjev, malih dvokoles in tričkljev, sivilnih strojev in dvokoles. — Posebni oddelek za
popravo dvokoles, motorjev, sivilnih strojev otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo
tudi preko zime.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Lenik: Franko. Prodaja na obroke.

Damske plašče elegantno izdelane v veliki izbiri
od Din 350—780 kakor tudi naj-
finiješe modne velourje za plašče po Din 150— nudi
F. in L. Gorčičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 16-1

Makulturni papir

kg a Din 5—

prodaja uprava Slov. Naroda

Za Miklavža in Božič

Velika izbira
bonbonov, cakolade, peciva obe-
skov za božično drevo, bombonier
Najprej: izdelki iz Praha
ORION Maršner
Heiler, Dunaj in lastna izdelka
JOSIP VITEK
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 10
Na drobno. Na debelo.

SALAMA

prvo vrstna nova roba povsem zrela

se dobiva povsod

prva hrvaška tovarna salame, sušena

mesa i masli

M. GAVRILOVIĆ SINOVI d. d., Petrinja

Glavno zastopstvo za Slovenijo

R. BUNC IN DRUG.

Ljubljana - Celje

Tvrška JOS. WEIBL

ključavničarstvo

v Ljubljani

vijudno naznanja, da se je preselila
s svojo delavnico

v hišo v Čopovi ulici št. 10
(vhod z Resljeve ceste)

ter se najtopleje priporoča.

Stanovanje: Siomškova ulica 4

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta, narodna linija. — Glavno zastopstvo za kra-
jevino S. H. S. Zagreb, Trg. L. št. 17

Redoviti notniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —

Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.

Kabina tretjega razreda z dvema in štirim posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Karlovska ulica 20. —

Vel. Beckerek, Princese Jelene obala 7. — SOMBOR, Kraljevića Ojgija

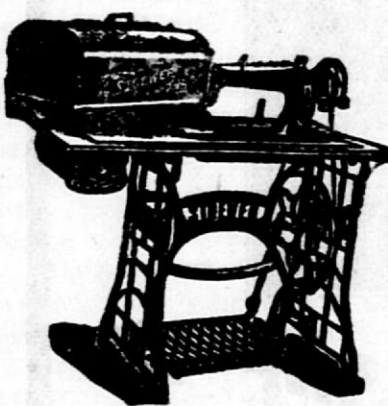
ul. 8. — Bitoj, Bulvard Aleksandra 163. (Priznani naslov za gori nave-
dena podzastopstva) „Royal Mail Line“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Sarajevo: Srpska Prometna banka. Telegram adresa: Prometna banka

Grugi: Kapetan Ivo Hagija. Telegram adresa: Hagija

SPLIT: Miroslavova obala 8. — METKOVIĆ: Ivo Veraja

15 letno jamstvo

najpopolnejši STOEWER ši-
valni stroji z pogreznim
transporterjem (grabeljo);
z enostavnim premikom je
pripravljen za šivanje, ve-
zenje ali šivanje

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6/I.

Telefon št. 980

Naznanilo.

Vsem cenj. odjemalcem vijudno naznanjam, da sem
se razdružil s tvrdko C. Fürst & Söhne v Ptuj in
da bom vodil veletrgovino z vinom sam naprej. —
Zagotavljam cenj. odjemalcem pošteno postrežbo
s pristno kapljico.

V. BAEBLER,

posestnik in vinogradnik v Ptuj

RHEUM

akutno in kronično, bolečine v kosteh, zbadanje,
otrplost tlinika, krči v želodcu, glavobol, protin,
ishias in vsake vrste nevralgije zdravi uspešno

RUSKI MELEM.

Dovoljen od ministrstva zdravja v Beogradu.
Premnoga zahvalna pisma potrjujejo njegovo
zdravilnost. Obenem je pa tudi najcenejša vseh
specialitet te vrste. Dobiva se po vseh lekarnah
in drogerijah naše dežele.

Po pošti s povzetjem
Dvorska apoteka Bogojevic, Skopje

Naznanilo. Vijudno naznanjam cenj. občini-
stvu, da sem otvoril v ulici
za Bežigradom, nasproti sedme velike mestne
hiše poleg arzenala

mesnico

Nudil bom vsak dan sveže meso in druge mesne izdelke.
Za obilen obisk se cenj. občinstvu najvijudneje pripo-
ročam z odličnim spoštovanjem

Franc Zalar

Najboljša KOLESA so

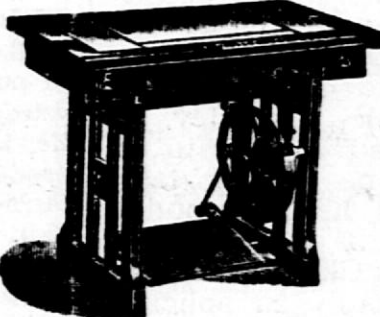
GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom. **JOSIP PETELINC**, Ljubljana. Pouk šiva-
in industrijo. nja in umet-
nega vezenja brezplačno.

NAJNIZJE CENE

TUDI NA OBROKE

Srečke

državne razredne loterije

nudijo nedvomno največjo možnost dobitka, ker je vsaka druga

srečka izžrebana. — Največji dobitnik v najšrečnejšem slučaju

Din 4.200.000—

razen tega nebroj visokih dobitkov po več stotisoč in mnogo tisoč dinarjev.

Prve žrebanje se vrši dne 11. januarja 1927

Cena cele srečke Din 100

Cena polovične srečke Din 50

Cena četrtinske srečke Din 25

Naročila za srečke sprejema že sedaj

Zadružna hranilnica reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 19

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predumi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Zagotavlja: kredit, Ljubljana. Telefon 40, 457, 548, 803 in 806

VELIKA RAZPRODAJA

vsakovrstnega mizarskega, strugarskega, sodarskega, kleparskega, ključavničarskega, kovaškega orodja in orodja za mehanike. Nadalje tehnične potrebščine kakor:
razna tesnila, gumijeve plošče, gumijeve cevi, gonilni jermeni i. t. d. Osobito se pa opozarja cenj. interese na veliko izbero **VODNIH, krožnih** in drugih žag.

Blago se prodaja od danes naprej po znatno znižanih cenah, na drobno in v partijah.

Uprava konkurzne mase Odon Koutnyja

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.